

แนวทางการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

ศุทธิณี แก้วรัถยศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เสนอโดย
นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ เป็นส่วนหนึ่งการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธานี ศิริโกคาภิรมย์)

วันที่ 27 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไรสง)

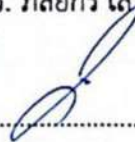
.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. กัสยกร เลวสวัสดิกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. เนติ เฉลยวาเรศ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สรรชัย ชูชีพ อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล
ชื่อนักศึกษา	ศุภธินี แก้วรัศยศ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อเสนอแนะและพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 292 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.978, 0.968 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร์้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) มีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การเขียนบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ ลำดับความต้องการจำเป็น 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งยังมีผลการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสมและสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้

The Title	Guidelines For Academic Administration of Educational Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office
Thesis advisor	Dr.Sunchai Chucheeep Dr.Passayakorn Laosawaddikul
The Author	Suttinee Kaewrukyot
Program	Educational Administration
Year	2021

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the current situation, desirable condition and need analysis and propose a developmental guideline which was suitable to the current context for academic administration of Educational Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office. The sample was people obtained by stratified random sampling method. The research instruments used were questionnaires with a reliability value of 0.987 and 0.968 and a semi-structured interview. The data were analyzed by percentage, means, standard deviation, Priority Needs Index (PNI_{modified}) and content analysis together with narrative writing. The results revealed that the current and desirable condition of academic administration was ranked at high and the highest level respectively. The top four needs were 1) academic administration planning 2) academic strengthening for community 3) academic collaboration for further development with other educational institutions and organizations, and 4) development of academic feedbacks for developing local curriculum. Moreover, developmental guideline for academic administration of Educational Expansion Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office was proposed by the experts that can be used into practice.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัศยกร เลาสวัสดิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. ชูชาติ พยอม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร. เนติ เฉลยวาเรศ อาจารย์ ดร. กรวุฒิ แผนพรหม และ ดร. เอกวัฒน์ ล้อสุนิรันตร์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่องานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์เชิงลึกถึงการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ได้แก่ นางสาวแหวนไพลิน เย็นสุข และ นางวัชราร เคยบรรจง

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และเขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสและคณะครู ที่ให้การสนับสนุนในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเจ้าของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำราที่ผู้วิจัยได้ใช้อ้างอิงทุกท่าน

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอมอบให้แก่ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการศึกษาในโอกาสต่อไป

ศุภทินี แก้วรัยศ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	12
ความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	13
รายละเอียดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	14
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	18
ความเป็นมาในการจัดตั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	19
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี.....	21
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	22
ความหมายของการบริหาร.....	22
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	24
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา.....	25
หลักการและทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษา.....	26
รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในประเทศไทย.....	37
ข้อบ่งชี้ของการบริหารสถานศึกษา.....	44
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	48
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	48
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	49

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	110
สมมติฐานการวิจัย.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	126

	หน้า
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก หนังสือแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์.....	137
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในการทำวิทยานิพนธ์.....	139
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำ วิทยานิพนธ์.....	145
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำ วิทยานิพนธ์.....	149
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์.....	156
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	161
ภาคผนวก ช สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC).....	177
ภาคผนวก ซ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	190
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	193

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี.....	62
ตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยรวม และรายด้าน.....	69
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น.....	72
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ.....	74
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	75
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	79
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	81
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 7 การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	83
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 8 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	84
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา.....	86
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 10 การแนะแนว.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	90
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ.....	92
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น.....	94
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา.....	95
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 15 การจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา.....	97
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	99
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมและรายด้าน.....	101
ตาราง 22 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนงาน ด้านวิชาการ.....	104
ตาราง 23 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ.....	105
ตาราง 24 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น.....	107
ตาราง 25 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปีพุทธศักราช 2563 ประเทศไทยได้มีประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 – พุทธศักราช 2580 ถือเป็นปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในครั้งปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 และถือเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ เพื่อปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแผนแม่บทฯ นี้จะแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี ถือเป็นการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐภายใต้วิสัยทัศน์ คือ กระทรวงศึกษาธิการวางระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรมมีงานทำ มีอาชีพและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 5)

โดยจะเห็นได้ว่าในแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อที่ปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (พุทธศักราช 2561 – 2580) ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของการปฏิรูปการศึกษารั้งล่ำสุดนี้ว่าเป็นการวางแผนดำเนินการด้านการการศึกษาที่ทันสมัยสอดคล้องกับการพัฒนาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก ทว่าความสำเร็จของยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อนี้ คือ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปรับใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ในด้านต่างๆ ได้แก่ บริหารงานทั้งงานวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

ฉะนั้นงานในสถานศึกษาที่เป็นงานหลักทั้ง 4 ฝ่ายจะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน ดังจะเห็นในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 2) พบว่าในแต่ละสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เนื่องจากเป็นการพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ทั้งยังพบว่าเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ ที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมอบหมายในปัจจุบันตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ระเบียบ และคำสั่งต่าง ๆ สถานศึกษานั้นจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้วิจัย ปรากฏว่ายังคงพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการอยู่ เนื่องจากมีปัญหาด้านการจัดทำและพัฒนาลัทธิสูตรสถานศึกษา ซึ่งประเด็นนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของครูในโรงเรียน เมื่อทุกโรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรของตัวเองทำให้เกิดการคัดลอกระหว่างโรงเรียนเกิดขึ้นและยังขาดการพัฒนา/จัดหลักสูตรเฉพาะทางที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศให้เทียบเคียงระดับ

นานาชาติ รวมถึงปัญหาด้านการบริหารและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว ปัญหาด้านมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษา ปัญหาด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นต้น

ในงานวิจัยของนิวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์ (2555, หน้า 14) กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาของการบริหารงานวิชาการ ตามข้อบ่งชี้ภารกิจและแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ มีข้อบ่งชี้และภารกิจแนวปฏิบัติมาให้สถานศึกษาได้นำมาปฏิบัติ จึงเป็นแนวทางอีกแนวทางหนึ่งที่สถานศึกษาจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของแต่ละจังหวัด ในการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นอำนาจ และหน้าที่โดยตรงในการบริหาร และการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และพัฒนางานด้านวิชาการ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา แม้ว่าจะมีข้อบ่งชี้และภารกิจแนวปฏิบัติด้านบริหารวิชาการตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการนั้น ทว่ายังพบปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข คือ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีศักยภาพในการดำเนินการที่แตกต่างกันเพราะข้อจำกัดที่แตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา แต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัด เช่น เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีขาดแคลนครู และพื้นที่โรงเรียนอยู่ไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังผลให้ภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายมีมากเกินไป นอกจากนี้บางงานของข้อบ่งชี้และภารกิจนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูยังขาดความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติได้จึงเป็นปัญหาต่อการดำเนินงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา แต่เพื่อให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกันจึงให้มีการประเมินคุณภาพเป็นตัวกำกับ โดยให้สถานศึกษากำหนดหลักเกณฑ์การประเมินด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการประเมินผลระดับสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

และจากสภาพบริบทในปัจจุบันของการศึกษาไทยผู้วิจัยพบว่า แม้ประเทศไทยจะมีกรอบการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน ดังปรากฏในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ทั้ง 17 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 41) หรือแผนยุทธศาสตร์ และนโยบายต่างๆ เพื่อปฏิรูปและพัฒนาคุณภาพการศึกษามากมาย

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของการบริหารงานในระดับประเทศจะพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ ดังที่งานวิจัยของเนตรหทัย ดีเป่า (2557, หน้า 220) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 และพบว่าในประเทศไทยมีการขาดแคลนครูจำนวนมากที่ช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อครูมีจำนวนไม่พอเพียงต่อการจัดการเรียนการสอนย่อมส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียน การจัดการ

เรียนการสอน ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพและปัญหาการขาดแคลนครูโดยตรงนั้น คือ นักเรียน ในขณะที่ อุทัย ไทยกรรม, สุขแก้ว คำสอน , และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, หน้า 4) ได้กล่าวถึง การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า สภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีทั้งสิ้น 17 ภาระงาน โดยมีการศึกษารูปแบบ การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จคือการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับนักเรียน นอกจากนี้ยังศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอีกด้วย

นอกจากนี้ยังเกิดผลในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของอภิเชษฐ์ บุญพะยอม , และจิตินันท์ ดั่งสุวรรณ (2559, หน้า 3) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยเป็นการศึกษาสภาพทางการ บริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยจัด ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แนวทางมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาต่อไป และในงานวิจัยของฉวีวรรณ อินชุกุล (2559, หน้า 105) ที่ได้ทำงานวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 ในด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน คือ ควรเลือกวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสม ตรงตามเป้าหมายที่ กำหนด ควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เช่นเดียวกับบุษเรศ คำติบุญ (2564, หน้า 104) ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดย ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมาก โดยมีแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร คือ ควรบูรณาการเนื้อหา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน จัดทำ เอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานวิชาการ คือ ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัด ตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการ เรียนการสอน คือ ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เสริมสร้างจัดบรรยากาศใน โรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้อื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน การวัดผล

และประเมินผล คือ ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป และพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าจากวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการและ มีนักวิจัยหลายท่านให้ความสนใจในประเด็นนี้จึงได้มีการศึกษาค้นคว้ายุทธวิธีเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อเนื่องและยาวนาน ซึ่งนอกจากปัญหาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขยายโอกาสแล้ว ยังมีปัญหาจำนวนเด็กที่ลดลงยังผลให้โรงเรียนขยายโอกาสกลายเป็นตัวเลือกสุดท้ายที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติหรือนโยบายการปฏิรูปการศึกษายังไม่มีมาตรการในการ แก้ไขปัญหาในจุดนี้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรีขึ้น เนื่องจากยังไม่พบการทำวิจัยในทำนองนี้กับ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี โดยจะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีมาตรฐานทางการบริหารวิชาการที่ดี มี ประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

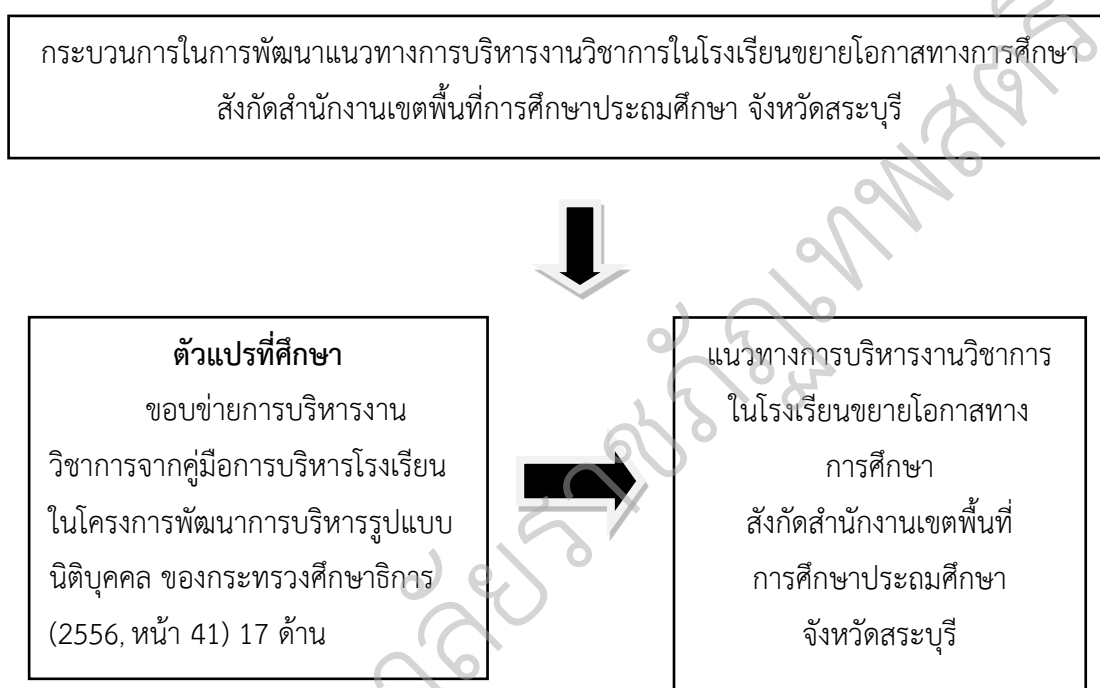
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก
2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 41) ได้ 17 ด้าน ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 และเขต 2 (ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2564, ออนไลน์) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 49 คน และครูจำนวน 1,025 คน รวมทั้งสิ้น 1,074 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2564 โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, p.727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 292 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

ผู้วิจัยได้จะดำเนินการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) หลังจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เสร็จสิ้นแล้ว โดยขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในหน่วยงานนั้นๆ โดยผู้วิจัยจะนำสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่

2.1.1 สังกัดโรงเรียน

1) สพป.สระบุรี เขต 1

2) สพป.สระบุรี เขต 2

2.1.2 ตำแหน่ง

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครู

2.1.3 ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี/เทียบเท่า

2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 อายุ

1) ไม่เกิน 30 ปี

2) 31-50 ปี

3) 51 ปีขึ้นไป

2.1.5 ประสบการณ์ทำงาน

1) ไม่เกิน 10 ปี

2) 10-20 ปี

3) 21 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้มาจากแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 48) ทั้งหมด 17 ด้าน ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

2.2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2.2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.2.9 การนิเทศการศึกษา

2.2.10 การแนะแนว

2.2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

2.2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน
สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2.2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2.2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. ขอบเขตด้านเวลา

3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ในช่วงระยะเวลาปีการศึกษา 2564

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และเขต 2 สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู สามารถนำข้อมูลนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ทางวิชาการที่ดีให้กับสถานศึกษาพร้อมทั้งยังสร้างโอกาสและความพร้อมให้กับผู้รับบริการในสถานศึกษาต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แนวทาง** หมายถึง วิธีการหรือหลักการในการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. **การบริหารงานวิชาการ** หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงานวิชาการ โดยเป็นกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นที่มาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 17 ด้านดังต่อไปนี้

2.1 **การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น** หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญเพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาสำหรับนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม

2.2 **การวางแผนงานด้านวิชาการ** หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.3 **การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา** หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

2.4 **การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา** หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมสามารถเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้ และจัดให้มีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชา และมีการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ และจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ต้องมีบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน และมีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ให้มีแนวทางในการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ทั้งยังต้องสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอก โดยมีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.9 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อสร้างความตระหนัก ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 การแนะแนว หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้นและดูแล

นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และมีการกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตลอดจนมีการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำรายงาน SAR และพร้อมรับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ ได้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างสัมพันธ์อันดี

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้ร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการศึกษา วิเคราะห์ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรในเรื่องสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดของรัฐที่เปิดสอนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 รวมทั้งสิ้นจำนวน 49 โรงเรียน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งดังกล่าว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ครูผู้ช่วย ครูอัตราจ้าง หรือบุคลากรทางการศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐาน และแนวทางการศึกษาตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 1.1 ความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 1.2 รายละเอียดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 2.1 ความเป็นมาในการจัดตั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 2.2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการบริหาร
 - 3.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.4 หลักการและทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.5 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในประเทศไทย
 - 3.6 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 4.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 4.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 4.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

กฎหมาย คือ กฎที่สถาบัน หรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐได้ตราขึ้นและเป็นที่ยอมรับนับถือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคล หรือระหว่างบุคคลกับรัฐโดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของกฎหมายที่น่าสนใจไว้ดังต่อไปนี้

พคิน เนื่องชมภู (2552, หน้า 8) อธิบายความหมายของคำว่า กฎหมายไว้อย่างน่าสนใจว่า กฎหมาย คือคำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์โดยมีสภาพบังคับ ผู้ใดจะขัดแย้งมิได้หากผู้ใดฝ่าฝืนก็จะได้รับโทษตามสภาพความผิด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 39) กล่าวว่า กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ผู้มีอำนาจตราขึ้นเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตามเป็นการทั่วไป ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามย่อมได้รับผลร้าย กฎหมายอาจตราขึ้นเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ หรือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ กฎหมายอาจเกิดจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือกันก็ได้

ในขณะที่นักปราชญ์ชาวต่างชาติอย่างซีเซโร (Cicero, 2559) นักปราชญ์นักนิติศาสตร์และรัฐบุรุษของโรมัน โรมันได้อธิบายถึงความคิดเกี่ยวกับกฎหมายธรรมชาติที่ได้รับการยกย่องเป็นแบบฉบับ ได้กล่าวข้อความสำคัญไว้ตอนหนึ่งว่า “กฎหมายที่แท้จริง คือ เหตุผลที่ถูกต้องสอดคล้องกับธรรมชาติแผ่ซ่านไปในทุกสิ่งทุกอย่างอย่างสม่ำเสมอเป็นนิรันดร์...”

สรุปได้ว่ากฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ที่รัฐได้กำหนดขึ้น เพื่อบังคับให้มีการประพฤติปฏิบัติตาม และหากผู้ใดละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับโทษ กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการดำเนินงานด้านต่างๆ และเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการดำเนินงานของทุกคน โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ย่อมต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานด้วย

1. ความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

หอสมุดครุสภา (2561, หน้า 9) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของกฎหมายการศึกษาและมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไว้ว่าเป็นการดำเนินงานทางการศึกษาโดยเน้นให้บริการที่เกี่ยวข้องกับผู้คนเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นฝ่ายจัดการศึกษา ฝ่ายรับบริการทางการศึกษา และฝ่ายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งบุคคลดังกล่าว ต้องปฏิบัติและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นกฎหมายจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานทางการศึกษากล่าวได้ ดังนี้(1) กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานจัดการศึกษาของรัฐ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ (2) กฎหมายการศึกษาเป็นกรอบการดำเนินงานที่ช่วยให้การบริหารการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการและสังคม (3) กฎหมายการศึกษาช่วยให้สามารถใช้การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (4) กฎหมายการศึกษาทำให้ประชาชนของประเทศเกิดสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ทำให้สามารถปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

เจริญศรี บุญสกุล (2564, หน้า 46) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของกฎหมายการศึกษาไว้ว่า กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบันนั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีการกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติที่ต้องมีการปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2562, หน้า 94) กล่าวถึงความสำคัญของกฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดให้มีการร่วมมือกันในทุกภาคส่วน และมาตรา 258 ในด้านการศึกษาได้กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ประกอบกับมาตรา 261 กำหนดให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระขึ้นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการมีหลักเกณฑ์และวิธีการได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ และได้รับการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไป

จากการค้นคว้ารายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของกฎหมายการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า กฎหมายการศึกษา คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในประเทศ โดยมีความสำคัญคือการใช้เพื่อเป็นกรอบ แนวทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในประเทศ และต้องมีการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัย บริบท สังคม และสามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้จริง

2. รายละเอียดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2560 จัดทำขึ้น โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีกรอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติมาตรา 35 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 อย่างชัดเจน และความมุ่งหมายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มุ่งหวังให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นที่ยอมรับนับถือของสากล และสอดคล้องกับประเพณี

วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทยและสภาพปัญหาประเทศไทยโดยมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปฏิรูป และสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นให้ได้และกำหนดแนวทางในการขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่าง ได้ผล ตลอดจนสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 2)

ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ได้มีการกำหนดกรอบและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไว้หลายมาตราโดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในหมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามมาตรา 50 (4) ได้มีการกำหนดให้ประชาชนคน ไทยต้องเข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งได้กำหนดไว้ในหมวด 4 นี้ ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าการเข้ารับการศึกษิตตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็น "หน้าที่" ของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับ ประชาชนชาวไทยทุกคนตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 73)

หมวด 5 หน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 54 โดยสรุปได้ว่า มีการกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นระยะเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อน วัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้เกิดความ สอดคล้องกับมาตรา 50 (4) ที่รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชน คือเด็กไทยทุกคนต้องได้รับ การศึกษาเป็นระยะเวลาสิบสองปีโดยไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 17 ได้กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี ให้กับเด็กอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐจัด การศึกษาให้เด็กตั้งแต่ก่อนวัยเรียน คือ ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงเป็นการขยายเวลา และให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ได้กำหนดไว้ มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้รับการดูแล และพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้ เหมาะสมกับช่วงวัย ดังนั้นสาเหตุที่รัฐธรรมนูญขยายเวลาโดยเลื่อนลงมาสู่เด็กก่อนวัยเรียนจึงเป็นการเพิ่ม โอกาสและสร้างความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคมส่วนรวม

นอกจากนี้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบ ต่างๆ ทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และภาคเอกชนในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับโดยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัด การศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอย่างมี คุณภาพตามมาตรฐานสากล

รัฐต้องดำเนินการให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามความถนัดของบุคคลนั้นโดยการที่รัฐต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของครู โดยรัฐจะจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรฐานประกอบกับกลไกทางภาษารวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้ประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทางทุนทรัพย์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ทางการศึกษา และเป็นการสร้างเสริมพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 83)

หมวด 16 การปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

การปฏิรูปประเทศในหมวด 16 นั้น ได้มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศไทยด้านการศึกษาไว้ในมาตรา 258 จ. คือ การเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับช่วงวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย, การดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของครูให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้, การให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีกลไกในการสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้วย และประการสุดท้ายของหมวด 16 การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา คือ การดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยมีความสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 461)

จากสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสรุปมาข้างต้นนั้นทำให้เห็นได้ว่าแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั้ง 3 ข้อข้างต้นเป็นแนวทางหลักของการปฏิรูปการศึกษาที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่ถือว่ามีความพร้อมมากที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติโดยมีการบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อสร้างความต่อเนื่องของนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาชาติในระยะยาว และไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางการเมือง ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนที่ร่วมกับรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงเร่งรัด ผลักดัน ปรับสภาพ และพัฒนาการขับเคลื่อนการศึกษา

ของประเทศให้ก้าวไปสู่แถวหน้าของประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียนจึงเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพของประชาชนได้เช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

2.2 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 - 2565) ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ในปีพุทธศักราช 2563 ประเทศไทยได้มีประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 – พุทธศักราช 2580 ถือเป็น การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในครั้งปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 และถือเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ เพื่อปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 5)

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 6) ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางสำหรับการปฏิบัติงานในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มีการน้อมนำพระบรมราโชบายในด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ให้เป็นกรอบวิสัยทัศน์การทำงานเพื่อการสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนโดยมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ และได้มีการกำหนดเป้าหมายหลักและวางยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับสภาพการณ์ของกระทรวงฯ สามารถตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของแผนแม่บทฯ ในช่วงแรกซึ่งมีองค์ประกอบและความสำคัญ ดังนี้

2.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลมีเป้าหมายเพื่อให้ยกระดับคุณภาพของการจัดศึกษา ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต สอดคล้อง กับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และทักษะในด้านพหุปัญญา

2.2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ความสำคัญของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีองค์ความรู้และมีความเป็นมืออาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

2.2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน

การผลิตและพัฒนากำลังคนนั้น ความหมายจะรวมถึงงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างขีดความสามารถให้ผู้เรียนได้รับการเพิ่มเติมความรู้ ทักษะใน

การประกอบอาชีพที่ตรงกับสภาพตลาดแรงงาน กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งมีองค์ความรู้นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ที่สนับสนุนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ด้วย

2.2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์เพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การเพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิตนั้น มีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ ให้ผู้เรียนสามารถได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับและประเภทการศึกษา และมีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนปฐมวัย สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภูมิภาคได้รับการยกระดับในการให้บริการ รวมทั้งมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชน

2.2.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท มุ่งเน้นให้การศึกษเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มรองรับการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัยและมีระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

2.2.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

โดยในยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาระบบและวิธีการคัดเลือกเพื่อการศึกษาต่อได้รับการปรับปรุงพัฒนา มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการส่งเสริมพลังทางสังคมให้เข้ามาร่วมและสนับสนุนทรัพยากรในส่วนภูมิภาคโดยรูปแบบพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

จากยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้วางแผน กำหนดกรอบ ทิศทาง การดำเนินงานเพื่อวางระบบให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเทศไทยได้เริ่มมีการเปิดให้โรงเรียนดำเนินโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2533 เป็นต้น โดยมีรายละเอียดความเป็นมาดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาในการจัดตั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของภาครัฐมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กในพื้นที่ห่างไกล จากตัวเมือง และเป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนมีพื้นฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งในระยะแรกรัฐบาลได้ดำเนินการเป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี เริ่มจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 โดยใช้ชื่อว่า โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ และต่อมาในปีการศึกษา 2534 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักการและเหตุผล คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้พัฒนาและการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศมากขึ้นเป็นลำดับและแนวโน้มของสังคมกำลังพัฒนาเข้าสู่ความเป็นอุตสาหกรรมและบริการ นอกจากนี้วิถีชีวิตในสังคมยังเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น และจากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ทักษะพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานจัดการศึกษาที่ผ่านมาของประเทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการจัดการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนอัตราส่วนการเรียนต่อของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 ยังต่ำมาก ดังสถิติของอัตราผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในช่วงปี 2530-2534 คิดเป็นร้อยละ 38, 42, 50 และ 59 เท่านั้น (ฉวีวรรณ อินชุกุล, 2555, หน้า 47)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, หน้า 7) ได้ให้ข้อมูลจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ซึ่งมีมติให้ขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปอีก 3 ปี โดยประกาศในท้องถิ่นที่มีความพร้อมเป็นปีๆ ไป และให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติทดลองเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดละ 3 โรงเรียน ภายใต้โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับโดยเปิดสอนในปีการศึกษา 2533-2534 รวม 216 โรงเรียน

จากนั้นจึงมีคณะกรรมการประเมินโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปีการศึกษา 2533 และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมศาสนา และกรมอาชีวศึกษา ร่วมจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาเช่นเดียวกัน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่สอบแข่งขันและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ภายใต้หลักการมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถให้ออกไปประกอบอาชีพตาม ความถนัดและความสนใจ รวมทั้งการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ เพื่อให้ ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้สังคม และได้ประเมินผลโครงการโดยสรุป ว่าโครงการนำร่องซึ่งอาศัยโรงเรียนประถมศึกษาเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพร้อมและมี ความสามารถพอที่จะทำโครงการนี้ต่อไปได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ต้องทดลองอีก

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลให้สถิติการเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนที่จบ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มจากร้อยละ 53.65 ในปีการศึกษา 2533 เป็นร้อยละ 59.20 ในปี การศึกษา 2534 เพื่อให้การขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2534 เรื่องการเร่งขยาย โอกาสและบริการทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อยกระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานให้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำรวมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษาปฐมวัยในชนบทเพิ่มขึ้น ด้วย

ด้วยเหตุที่ประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศอยู่ในชนบททางไกล อยู่ในชุมชนแออัดเขต เมืองด้อยโอกาสในทุกๆทางและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีโรงเรียนกระจัด กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศกระทรวงศึกษาธิการจึงขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาในปีการศึกษา 2534 เพิ่มเติมอีก 1,150 โรงเรียน และดร.ก่อ สวัสดิพานิชย์ ให้ ยกเลิกโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ โดยเปลี่ยนเป็นโครงการการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นพื้นฐานอย่างสมบูรณ์ รวมโรงเรียนที่เปิดในปีการศึกษา 2534 แล้วทั้งสิ้น 1,366 โรงเรียน มีห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,806 ห้องเรียน ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535- 2539) จะเปิดขยายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มเติมตามเป้าหมายที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดจำนวน 4,200 ห้องเรียน/โรงเรียน สามารถเพิ่มอัตราการเรียนต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ถึง ร้อยละ 98 ในปีการศึกษา 2539 โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติมีส่วนช่วยเพิ่มอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงร้อยละ 14.3 และตั้งแต่ปีการศึกษา 2540-2544 จะสามารถเพิ่มอัตราการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ถึงร้อยละ 100 นับว่าเป็น ผลสำเร็จของการจัดการยกระดับพื้นฐานการศึกษาของประชากรจาก 6 ปีเป็น 9 ปี

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นว่า โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานนั้นเป็นโครงการที่ทำให้เด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่มีโอกาสได้เข้ารับการการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีโอกาส เข้ารับการการศึกษา โดยสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ซึ่งในระยะแรกเรียกว่าโครงการนำร่องขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ และประสบความสำเร็จเป็นที่น่า

พอใจและในที่สุดปีการศึกษา 2534 จากนั้นจึงได้ยกเลิกโรงเรียนโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ใช้ชื่อว่าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจนถึงปัจจุบันนี้

2. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี

จากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนขยายโอกาสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรีทั้งเขต 1 และเขต 2 (ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2564, ออนไลน์) พบว่าในเขตพื้นที่ของจังหวัดสระบุรีมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งสิ้น 49 โรงเรียนโดยไม่นับรวมโรงเรียนเอกชน ดังนี้

1. โรงเรียนวัดโนนสภาราม (นารถ วาจาวุธ อุปถัมภ์)
2. โรงเรียนบ้านปากข้าวสาร (บริษัทข้าวไทยจำกัดสงเคราะห์2)
3. โรงเรียนชุมชนวัดหนองโนใต้
4. โรงเรียนวัดเขาจำปา (เทียนราษฎร์อุทิศ)
5. โรงเรียนวัดหนองสีดา
6. โรงเรียนโคกมะขามจั่นเสื่อสามัคคี
7. โรงเรียนบ้านคร้ว (ซิเมนต์ไทยสงเคราะห์)
8. โรงเรียนวัดมะขามเรียง
9. โรงเรียนชุมชนบ้านกล้วย (สราญราษฎร์)
10. โรงเรียนบ้านพู่ชาง
11. โรงเรียนท้ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)
12. โรงเรียนบ้านธารทองแดง
13. โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงเคราะห์)
14. โรงเรียนวัดห้วยบง (บริษัทข้าวไทยจำกัดสงเคราะห์ 3)
15. โรงเรียนชุมชนวัดบำรุงธรรม
16. โรงเรียนวัดกะเหรี่ยงคอม้า
17. โรงเรียนวัดชำผักแพว
18. โรงเรียนวัดเตาปูน
19. โรงเรียนวัดป่าไผ่
20. โรงเรียนชุมชนนิคมทับทิวาสงเคราะห์ 1
21. โรงเรียนอนุบาลทับทิวาส
22. โรงเรียนวัดถ้ำเต่า
23. โรงเรียนวัดโป่งก้อนเส้า
24. โรงเรียนวัดพระพุทธบาทน้อย มิตรภาพที่ 69

25. โรงเรียนวัดห้วยคังคาราวาส
26. โรงเรียนบ้านหินซ้อน
27. โรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม
28. โรงเรียนวัดหนองสมัคร (มูลนิธิสุขาวดีอุปถัมภ์)
29. โรงเรียนวัดหนองตะเฒ่า
30. โรงเรียนวัดหนองปลิง
31. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
32. โรงเรียนหินกอง (พิบูลอนุสรณ์)
33. โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)
34. โรงเรียนบ้านราษฎร์เจริญ
35. โรงเรียนวัดหนองตาบุญ
36. โรงเรียนวัดหนองหมูใต้ (ไพบูลย์วิทยาการ)
37. โรงเรียนบ้านซับสนุ่น
38. โรงเรียนบ้านโป่งเกตุ
39. โรงเรียนบ้านเขาไม้เกวียน
40. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 68 (วัดเทวลาด)
41. โรงเรียนบ้านหนองเอี่ยว
42. โรงเรียนบ้านซับปลากั้ง
43. โรงเรียนบ้านโป่งไทร
44. โรงเรียนบ้านท่าพลู
45. โรงเรียนบ้านลำสมพุง
46. โรงเรียนบ้านหนองผักหนอก
47. โรงเรียนวัดสวนทองรวมมิตร
48. โรงเรียนอนุบาลวังม่วง
49. โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีนักวิชาการมากมายทั้งจากต่างประเทศและในประเทศไทยที่ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้อย่างสนใจ ดังต่อไปนี้

นักวิชาการของประเทศไทย คือ พิทยา บวรวัฒนา (2556, หน้า 72) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นการนำกฎหมายและนโยบายต่างๆไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ต้องทำงานด้วยความเต็มใจและมีความเที่ยงธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมพงษ์ เกษมสิน (2556, หน้า 64) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อนำทรัพยากรการบริหาร (administrative resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (process of administration) ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ยังนำเสนอลักษณะเด่นของการบริหารไว้หลายประการ ดังนี้

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
6. การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล ฉะนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือใจ (collective mind) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (group cooperation) อันจะนำไปสู่พลังรวมกลุ่ม (group effort) ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
7. การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันและดำเนินการอย่างมีเหตุผล
8. การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลของการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
9. การบริหารไม่มีตัวตน (intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ทางด้านศิริณี อาสนา (2557, หน้า 62) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นกิจกรรมกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยร่วมมือกันในการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อจัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การจัดคณะทำงาน (staffing) การอำนวยการ (directing) การประสานงาน (coordinating) การรายงาน (reporting) และการงบประมาณ (budgeting)

ในขณะที่นักวิชาการศึกษาจากต่างประเทศอย่างเดจอน (Dejon, 1978, p. 4) ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์การ การกำหนดนโยบาย การบริหาร และการควบคุม

เดล (Dale, 1978, p. 4) ให้ความหมายไว้สอดคล้องกันไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การวางแผนการจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยการ การควบคุม นวัตกรรม และการเป็นตัวแทน

ส่วน แม็คฟาร์แลนด์ (McFarland, 1974, p. 5) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความหมายของการบริหาร ไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการบูรณาการขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมขององค์กรที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

จากความหมายของของนักวิชาการทั้งประเทศและประเทศไทยที่กล่าวถึงความหมายของการบริหารเอาไว้ข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล

ตั้งแต่สองคนขึ้นไปในการจัดการองค์กรหรือทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาถือเป็นการต่อยอดโดยการนำความรู้ด้านการบริหารมาใช้เพื่อบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ถวิล เกษสุพรรณ (2552, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยการใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่มีการตั้งไว้

ส่วนสมยศ แก้วสุพรรณ (2552, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกันเอาไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดด้วยสติปัญญา ทักษะ จิตใจ สังคม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต รวมทั้งเป็นความพยายามที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในด้านโรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทางด้านสมเดช สวานติ (2553 หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา ว่า หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สถานศึกษาแห่งนั้นบรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลโดยเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต

และมุกดา อนุภานนท์ (2555, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่างๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ส่วนนักวิชาการต่างประเทศ คือ แอนนี (Anne Pyburn ,2018) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้กระบวนการโดยรวมของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น มีการตัดสินใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ และการดูแลระบบต่างๆ และสื่อสารกันในโรงเรียนตามพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนโดยใช้การมอบหมายงาน และการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้มีวิสัยทัศน์ มีความร่วมมือ และมีใจรักในการบริหารสถานศึกษา และดิคชา (Diksha Kashyap, 2021) ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารการศึกษาถือเป็นกระบวนการบูรณาการทรัพยากรมนุษย์และวัสดุที่เหมาะสม และจัดทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษานั้น

ส่วน เดล (Dale, 1978, p. 4) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหมายถึง การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยการ การควบคุม นวัตกรรม และการเป็นตัวแทน

และแม็คฟาร์แลนด์ (McFarland, 1974, p. 5) ให้ความเห็นเอาไว้ว่า การบริหารนั้นเป็นกระบวนการบูรณาการขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมขององค์กรที่ปฏิบัติอยู่แล้วเป็นประจำ

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของการบริหารสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศทำให้สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ จิตใจสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

3. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

เมื่อได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการศึกษาพบว่านักวิชาการทั้งในไทยและต่างประเทศ ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ คือเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการด้วย มีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานโดยมีทรัพยากรสนับสนุนและมีการประเมินผลอย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ครุชิต มาลัยวงศ์ (2557, หน้า 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันไว้ว่า การบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือชี้วัดคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศรวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันด้านต่างๆ ในประเทศและนอกประเทศ ขึ้นอยู่กับระบอบการศึกษาที่ต้องมีการบริหารสถานศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจในงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติ

สิน งามประโคน และคนอื่นๆ (2562, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สถาบัน และประเทศชาติ การบริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นดั่งบงชี้ถึงคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นทักษะแนวทางในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการด้านการศึกษาในต่างประเทศอย่าง ดอร์เดรชท์ (Dordrecht, 2006, p. 2) อธิบายไว้ในหนังสือการพัฒนาวิชาชีพสำหรับผู้นำและผู้จัดการโรงเรียนปกครองตนเอง สปริงเกอร์ เกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษานั้นมีความสำคัญเพราะเป็นตัวช่วยในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้นๆ ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กร

วินเซนท์ (VINCENT P.T, 2019) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ในการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญคือช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินงาน มีรูปแบบ ขั้นตอนกติกา และวิธีดำเนินงาน มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ หน้าที่การบริหารการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะต้องใช้คนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ คือ เพื่อให้การบริหารจัดการต่างๆ ภายในสถานศึกษานั้นเป็นไปอย่างมีระบบและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยมีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานและมีทรัพยากรสนับสนุน มีการประเมินผลอย่างเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง

4. หลักการและทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องรู้และเข้าใจหลักการและทฤษฎีของการบริหารศึกษาอย่างชัดเจนถ่องแท้ และจากการศึกษาพบว่า มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษาไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

ภารตี อนันต์นาวิ (2551 หน้า 46) อธิบายถึงแนวคิด ทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษาไว้ อย่างน่าสนใจทั้งสิ้น 6 ทฤษฎี กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือ ทฤษฎีอุบัติการณ์ (Contingency Theory) ปรัชญาของการบริหารเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากการมองการบริหารในเชิงปรัชญาไปสู่การมองการบริหารในเชิงสภาพข้อเท็จจริง แนวคิดเกิดจากมนุษย์ต้องประสบกับปัญหาอยู่เสมอ การเลือกทางออกที่จะแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้การบริหารแบบใด การบริหารต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ

ดังนั้นในการบริหารจึงมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมขององค์กร และเป็นส่วนขยายของทฤษฎีระบบว่าทุก ๆ ส่วนจะต้องสัมพันธ์กัน ในบางสถานการณ์อาจจะต้องใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางสถานการณ์ต้องคำนึงถึงหลักมนุษยสัมพันธ์และแรงจูงใจ และบางสถานการณ์ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กรเป็นหลัก โดยมีหลักการของการบริหาร ดังนี้

- 1.1 การบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์
- 1.2 ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด
- 1.3 ผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน
- 1.4 สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และเลือกรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม
- 1.5 ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน
- 1.6 ผู้บริหารต้องรู้จักใช้ในเรื่องของความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการ กระบวนการ ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น

2. ทฤษฎีระบบ (Systems Approach หรือ General Systems Theory) แนวความคิดเชิงระบบเข้ามาใช้ในการบริหารเนื่องจาก จากแนวคิดคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม นักทฤษฎีบริหารจึงหันมาสนใจการศึกษาพฤติกรรมขององค์กร องค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร องค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบ ได้แก่ ปัจจัยการนำเข้า (input) กระบวนการ (process) ผลผลิต (output) และผลกระทบ (impact) โดยทฤษฎีระบบจะช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์

3. ทฤษฎีระบบสังคม (social systems theory) ทฤษฎีระบบสังคมเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์พฤติกรรมในองค์กร ทฤษฎีระบบสังคม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติ (nomothetic dimension) และด้านบุคคลมิติ (idiographic dimension) มีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย
 - 3.1.1 สถาบัน (institution) ได้แก่ หน่วยงาน หรือองค์กรที่มีวัฒนธรรม (culture) ของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นครอบคลุมอยู่
 - 3.1.2 บทบาทตามหน้าที่ (role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้บุคคลปฏิบัติ มีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียมการปฏิบัติ

3.1.3 ความคาดหวังของสถาบันหรือบุคคลภายนอก (expectations) เป็นความคาดหวังที่สถาบันหรือบุคคลภายนอกคาดว่าสถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีและมีคุณภาพ

3.2 ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

3.2.1 บุคลากรแต่ละคน (individual) ที่ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เช่น ในโรงเรียนมีนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน คนงาน ภารโรง มีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

3.2.2 บุคลิกภาพ (personality) หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ความถนัด เจตคติ อารมณ์ และแนวคิดของบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นจะมีความแตกต่างกันอยู่ และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำ

3.2.3 ความต้องการส่วนตัว (need-dispositions) บุคคลในสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคง ปลอดภัย บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า

4. ทฤษฎีจูงใจในการปฏิบัติงานของมาสโลว์ (Maslow's General Theory Of Human And Motivation) โดย อับราฮัม เอช มาสโลว์ (abraham h. maslow) ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

4.1 มนุษย์มีความต้องการ โดยความต้องการนั้นจะมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

4.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

4.3 ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

5. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่งดอจลัส แมคกรีเจอร์ (Douglas McGregor) ได้เสนอสมมติฐานดังนี้

5.1 ทฤษฎี X มีสมมติฐานคือ

5.1.1 ธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไปไม่ชอบทำงาน พยายามเลี่ยงงานเมื่อมีโอกาส

5.1.2 มนุษย์มีนิสัยเกียจคร้าน ต้องใช้วิธีการข่มขู่ ควบคุม สั่งการ หรือบังคับจึงจะส่งผลให้ทำงานตามจุดประสงค์ขององค์กรให้สำเร็จ

5.1.3 มนุษย์ชอบทำงานตามคำสั่ง ต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ แต่ต้องการความมั่นคง อบอุ่น และปลอดภัยมากกว่าสิ่งอื่น

5.2 ทฤษฎี Y มีสมมติฐานว่า

5.2.1 การที่ร่างกายและจิตใจได้พยายามทำงานนั้น เป็นการตอบสนองความพอใจอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับการเล่นและพักผ่อน

5.2.2 มนุษย์ชอบนำตนเอง ควบคุมตนเอง เพื่อดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบให้บรรลุจุดประสงค์ ดังนั้นการบังคับ ควบคุม ชมเชย ลงโทษ จึงไม่ใช่วิธีการที่จะทำให้มนุษย์ดำเนินงานจนบรรลุจุดประสงค์ขององค์กร

5.2.3 มนุษย์มักผูกพันตนเองกับงานองค์กร ก็เพื่อหวังรางวัลหรือสิ่งตอบแทน เมื่อองค์กรประสบความสำเร็จ

5.2.4 เมื่อสถานการณ์เหมาะสม มนุษย์โดยทั่วไปจะเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านการยอมรับความรับผิดชอบ และแสวงหาความรับผิดชอบควบคู่กันไปด้วย

5.2.5 มนุษย์ทั้งหลายย่อมมีคุณสมบัติที่ดีกระจายอยู่ทั่วไปทุกคน มีความฉลาดเฉลียวและว่องไว และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร

5.2.6 สถานการณ์ของการดำรงชีวิตในระบบอุตสาหกรรมยุคใหม่ มนุษย์ยังไม่มีโอกาสได้ใช้สติปัญญาอย่างเต็มที่

6. ทฤษฎี Z ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน แนวความคิด คือ องค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระและมีความต้องการ หน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร

6.1 องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎี Z มี 4 ประการ คือ

6.1.1 การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุผล

6.1.2 การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.3 การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

6.1.4 การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

6.2 หลักการสำคัญของทฤษฎี Z มี 3 ประการ คือ

6.2.1 คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน

6.2.2 คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6.2.3 คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

จากทฤษฎีข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหาร 4 ประการ คือ การวางแผน การมอบความรับผิดชอบ การสร้างแรงจูงใจ และการกำกับติดตาม ผู้บริหารควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลายอย่างทางการบริหารที่มีผลกระทบต่อองค์กรทำให้ผู้บริหารต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารที่ช่วยให้้องค์กรประสบผลสำเร็จทางการ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554 หน้า 47) กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษาจัดว่าเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกัน ปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรและกลวิธีที่มีความเหมาะสม ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

วันวิสา ยังช่วย (2556, หน้า 16) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษาที่ศึกษาคือการประสานให้บุคคลในตำแหน่งต่างๆ ปฏิบัติงานอย่างร่วมมือกันเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และบำรุงรักษาสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดของ ชัยยนต์ เพาพาน (2559, หน้า 7) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ (Trait Theory) ที่กล่าวว่า บุคลิกลักษณะผู้นำที่สำคัญนั้นมี 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะทางกายภาพ ผู้นำต้องมีลักษณะที่โดดเด่น เช่น ความสูง รูปร่าง ลักษณะภายนอก น้ำเสียง อายุ เป็นต้น 2) ลักษณะทางความสามารถ ผู้นำจะต้องมีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี เพราะผู้นำจะต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือ เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ และความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ เป็นต้น และ 3) ลักษณะทางเจตคติ คือ ผู้นำต้องมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ จะต้องพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางสังคมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นต้องให้ความนับถือผู้อื่น ต้องยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และการแสดงออกทางอารมณ์บุคลิกภาพแบบเปิดเผย และการเก็บตัว เป็นต้น

2. ทฤษฎีพฤติกรรมของความเป็นผู้นำ (Behavioral Theory)

2.1 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยไฮโอไฮโอ (Ohio State Studies) มหาวิทยาลัยไฮโอไฮโอได้ทำการวิจัยพฤติกรรมของผู้นำโดยพัฒนาแบบสอบถามที่เรียกว่า Leader Behavior Description Questionnaire หรือ LBDQ โดยพบว่า พฤติกรรมผู้นำสามารถอธิบายได้ 2 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยมุ่งคน (consideration) คือ พฤติกรรมผู้นำที่เน้นเรื่องความไว้วางใจต่อการเคารพซึ่งกันและกัน ให้การสนับสนุนมีมิตรภาพและการติดต่อสื่อสารแบบสองทางและการเคารพต่อความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และ 2) ปัจจัยมุ่งงาน (initiating structure) หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งงาน เน้นความรับผิดชอบ ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานการประสานกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงานผู้นำ อาจจะมีรูปแบบของผู้นำอย่างใดอย่างหนึ่งภายในสี่แบบคือ 1) การมุ่งงานสูง/การมุ่งคนต่ำ 2) การมุ่งงานสูง/การมุ่งคนสูง 3) การมุ่งงานต่ำ/การมุ่งคนต่ำ และ 4) การมุ่งงานต่ำ/การมุ่งคนสูง โดยผลการวิจัยพบว่า สไตล์ผู้นำที่มุ่งงานสูง/มุ่งคนสูงจะมีผลการดำเนินงานและความพอใจสูงกว่าสไตล์ผู้นำแบบอื่น

2.2 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Michigan studies) โดยลิเคิร์ท และคณะได้แบ่งผู้นำออกเป็น 2 รูปแบบคือ 1) รูปแบบผู้นำแบบมุ่งคน (employee-oriented leaders) ผู้นำแบบให้ความสนใจที่ผู้ปฏิบัติงานจะให้ความสนใจต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล และ 2)

รูปแบบผู้นำแบบมุ่งงาน (job-oriented leaders) ผู้นำแบบนี้จะมุ่งทำงานโดยเน้นที่ใช้ระบบการควบคุมงานสร้างกฎระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติงานจึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอิสระและมีความรู้สึกเหมือนถูกบังคับทำให้ขวัญในการปฏิบัติงานต่ำดังนั้นแบบผู้นำที่ดีมีประสิทธิภาพต้องให้ความสนใจกับผู้ปฏิบัติงานและสร้างทีมงานเพื่อให้การทำงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

2.3 ทฤษฎีความเป็นผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่งการบริหารเชิงสถานการณ์นี้ สามารถใช้ทุกทฤษฎีมาประกอบกับประสบการณ์ เพื่อทำให้การตัดสินใจที่ดีที่สุด โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงเช่นปัจจุบัน นับเป็นความท้าทายและโอกาสในการใช้การบริหารเชิงสถานการณ์ ผู้นำจะต้องพลิกวิกฤติเป็นโอกาสให้ได้ มีการใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้นำ เพราะสถานการณ์แต่ละอย่างมีความแตกต่างกัน ดังนั้นตามทฤษฎีของฟีลเลอร์ (Fiedler) จึงเป็นการประยุกต์ใช้สถานการณ์ปัจจุบัน 2 ลักษณะดังนี้ 1) การศึกษารูปแบบของผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ (relationship-oriented leader) คือ เป็นผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้นำจะสร้างความไว้วางใจ ความเคารพนับถือ และรับฟังความต้องการของพนักงาน เป็นผู้นำที่คำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (consideration) และ 2) ผู้นำที่มุ่งงาน (task - oriented leader) คือ เป็นผู้นำที่มุ่งความสำเร็จในงาน ซึ่งจะกำหนดทิศทางและมาตรฐานในการทำงานไว้อย่างชัดเจน มีลักษณะคล้ายกับผู้นำแบบที่คำนึงถึงตัวเองเป็นหลัก (initiating structure style)

2.4 ทฤษฎีตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid Theory) ของ โรเบิร์ต เบรค และ เจน เอส มอลตัน (Robert Blake and Jane S. Mouton) เป็นผู้เสนอทฤษฎีนี้ในปี ค.ศ. 1985 โดยกล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเน้นทั้งงาน (concern of production) และเน้นทั้งคน (concern of people) ซึ่งทฤษฎีตาข่ายจำแนกการบริหารแบบผู้นำออกเป็น 5 รูปแบบคือ 1) ผู้นำแบบมุ่งเน้นงาน (impoverished authority-compliance) ซึ่งผู้นำแบบนี้จะมุ่งเน้นงานมากกว่าเน้นคนมุ่งแต่ทำงานให้สำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของคนจะเข้มงวดต่อวิธีการทำงาน และระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัดรูปแบบการบริหารงานจะเป็นแบบการใช้อำนาจและต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟัง 2) ผู้นำแบบมุ่งเน้นคน (country club management) คือ ผู้นำแบบนี้ตรงกันข้ามกับแบบมุ่งเน้นงานโดยจะเน้นคนเป็นหลักเน้นงานน้อยและจะเน้นการรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ราบรื่นต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 3) ผู้นำแบบปล่อยปละละเลย (impoverished management) คือ ผู้นำที่มีความสนใจต่ำมากทั้งงานและคนมักจะบริหารงานในลักษณะทำงานประจำไปเรื่อย ๆ ไม่มีจุดมุ่งหมาย และต้องการเพียงแคให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเท่านั้น 4) ผู้นำแบบเดินสายกลาง (middle of the road management) คือ ผู้นำที่เป็นผู้ให้ความสำคัญกับงานและคนในระดับปานกลางเป็นบุคคลที่ชอบประนีประนอมจะสร้างผลงานในระดับปานกลางเขาจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปโดยไม่มีภาระความหมายที่สูงมากนัก และ 5) ผู้นำแบบทีมงาน (team management) โดยผู้นำแบบนี้มุ่งเน้นทั้งงานและคนเน้นการร่วมมือกันทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมเน้นบรรยากาศการ

ทำงานที่ช่วยเหลือนกันไว้วางใจกันและเคารพซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งสุดท้ายแล้วผู้นำที่ดีที่สุดคือผู้นำแบบทีมงาน (team management) นี้เองเพราะ ให้ความสนใจมากทั้งงานและคน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดในการบริหารงาน

ด้านนักวิชาการศึกษาในต่างประเทศที่ได้นำเสนอบทความต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาอย่าง National Repository of Open Educational Resources หรือ NROER (ห้องสมุดคลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดแห่งชาติ) โดยอแมนดีป เคอร์, แมนดีป เคอร์, และอีรัม คาน (Amandeep Kaur, Mandeep Kaur, & Aerum Khan, 2020, p. 1) ได้ให้ข้อมูลผ่านบทความชื่อ Theories Related to Educational Administration หรือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาไว้อย่างน่าสนใจ คือ การบริหารการศึกษา หมายถึง การบรรลุเป้าหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมและบริบทที่ต่างกันไปเพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการบริหารการศึกษานี้มักเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเครื่องมือ สิ่งของ และทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาเป็นหลัก เพื่อมุ่งผลประโยชน์สูงสุดให้เกิดกับเด็กและเยาวชน โดยต้องมีการดำเนินการตามหลักการหลายประการ แต่สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจ ได้แก่ 1) เข้าใจความหมายของการบริหารการศึกษา 2) สามารถจำแนกทฤษฎีการบริหารการศึกษาได้ 3) อภิปรายทฤษฎีการบริหารการศึกษาต่างๆ ได้ และ 4) ระบุความแตกต่างระหว่างทฤษฎีการบริหารการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้พวกเขายังได้สรุปหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้อย่างเข้าใจง่ายดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

1.1 ทฤษฎีองค์กรแบบคลาสสิก

ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นในช่วงปีแรก ๆ ของศตวรรษที่ยี่สิบ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรและแนวความคิดที่เป็นทางการ โดยสนับสนุนการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และผู้สนับสนุนหลักในการทฤษฎีการจัดองค์กรแบบคลาสสิก ได้แก่เฟรดเดอริค เทเลอร์, เฮนรี ฟายล์, ลูเธอร์ กุลลิค และแมกซ์ วีเบอร์ (Frederick Taylor, Henri Fayol, Luther Gulick and Max Weber) ซึ่งทฤษฎีองค์กรแบบคลาสสิกนี้จะประกอบด้วยมุมมองการจัดการที่แตกต่างกันสองมุมมอง ได้แก่ มุมมองเชิงวิทยาศาสตร์การจัดการและมุมมองของการบริหารงานธุรการ โดยหลักการของทฤษฎีองค์กรแบบคลาสสิกมีดังนี้

- 1.1.1 ทุกคนในองค์กรจะรับคำสั่งจากหัวหน้าในองค์กรนั้นแต่เพียงผู้เดียว
- 1.1.2 มีการมอบหมายงานให้เป็นหน้าที่ประจำโดยทำข้อตกลงร่วมกัน
- 1.1.3 มีการจำกัดจำนวนผู้บังคับบัญชาว่าอยู่ระหว่าง 3-12 คน

1.2 ทฤษฎีการบริหารจัดการทางวิทยาศาสตร์

ทฤษฎีการบริหารจัดการทางวิทยาศาสตร์นี้เป็นผลงานของเฟรดเดอริก วินสโลว์ เทย์เลอร์ (Frederick Winslow Taylor) ผู้นำด้านการจัดการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นการจัดการกับงานและคนงานในรูปแบบที่ง่ายที่สุด ตามแนวคิดที่ว่าวิธีการทำงานที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งคือการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ตามทัศนะของเฟรดเดอริก วินสโลว์ เทย์เลอร์ คือ ถ้างานได้รับการจัดการทางวิทยาศาสตร์ จะเป็นการเพิ่มผลผลิตโดยการเพิ่มประสิทธิภาพและค่าจ้างแรงงาน และการจัดการทางวิทยาศาสตร์ในแง่ของการบริหารการศึกษา คือ การแบ่งหน้าที่ของฝ่ายต่างๆอย่างชัดเจนตามระบบงานที่มี และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ผู้รับผิดชอบในฝ่ายต่างๆ โดยคุณสมบัติหลักของทฤษฎีนี้ คือ การค้นพบ

วิธีที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละงาน และมีการคัดเลือกพนักงานโดยใช้กระบวนการคัดเลือกทางวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารจะสร้างเชื่อมั่นในการทำงานโดยการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความใกล้ชิดกันระหว่างผู้บริหารและพนักงาน และมีการใช้การแบ่งงานตามฝ่ายอย่างชัดเจน ซึ่งหลักการที่สำคัญของทฤษฎีการจัดการทางวิทยาศาสตร์มี 4 ข้อ ดังนี้

1.2.1 การวิเคราะห์แบบวิทยาศาสตร์ ควรวิเคราะห์งานผ่านการสังเกต รวบรวมข้อมูลอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

1.2.2 การคัดเลือกบุคลากร เมื่อวิเคราะห์งานแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการคัดเลือก ฝึกอบรม ทดสอบการจัดการเรียนการสอน และฝึกฝนตนเอง

1.2.3 ความร่วมมือในการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับคนในองค์กรเพื่อให้แน่ใจว่าการทำงานทั้งหมดเป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์

1.2.4 การกำกับ ติดตาม ดูแล ในแต่ละหน้าที่ของคนในองค์กร คือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผน การจัดระเบียบ และตัดสินใจในขณะที่คนในองค์กรปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องควบคุมให้ลูกน้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน

1.3 ทฤษฎีการบริหารจัดการแบบงานธุรการ

ทฤษฎีการบริหารจัดการแบบงานธุรการ ได้รับการอธิบายโดยเฮนรี ฟายล์, ลูเธอร์ กุลลิค และแมกซ์ วีเบอร์ (Henri Fayol, Luther Gulick and Max Weber) อย่างเข้าใจง่าย ดังนี้

1.3.1 การวางแผน

1.3.2 การจัดการ

1.3.3 การบังคับบัญชา

1.3.4 การประสานงาน

1.3.5 การควบคุม

นอกจากหน้าที่การจัดการขั้นพื้นฐานทั้งห้าแล้วเฮนรี ฟายล์ (Henri Fayol) ยังระบุหลักการของการบริหารจัดการทฤษฎี 5 ข้อข้างต้นให้ประสบความสำเร็จไว้อีกด้วย และสิ่งเหล่านั้นคือ 1) ทำตามจุดประสงค์ของงาน 2) ทำตามผู้บังคับบัญชา 3) รักษาวินัย 4) ทำตามคำสั่งด้วยความสามัคคี 5) มีความสามัคคีในการทำตามจุดประสงค์ของงาน 6) ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว โดยบุคลากรทางการศึกษาต้องเคารพผู้บริหารสถานศึกษาเพราะหลักการเหล่านี้เน้นสายการบังคับบัญชา การจัดสรรอำนาจ ระเบียบ เพื่อความมีประสิทธิภาพ ความเสมอภาค และความมั่นคง ในขณะที่แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นั้นได้คำนึงถึงความสำคัญในทฤษฎีของลูเธอร์ กุลิก (Luther Gulick) นักทฤษฎีคลาสสิกอีกคนหนึ่ง ผู้บัญญัติศัพท์คำว่า POSDCORB ซึ่งได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

1.3.6 ทฤษฎี POSDCORB ของลูเธอร์ กุลิก (Luther Gulick)

- 1) P Planning หรือ การวางแผน จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างของสิ่งที่จะต้องทำให้สำเร็จ และวิธีการทำให้สำเร็จ
- 2) O Organizing หรือ การจัดระเบียบ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างที่เป็นทางการซึ่งจะมีการแบ่งงานในส่วนต่างๆ และจัดให้มีการประสานงานเพื่อดำเนินการตามแผนที่วางไว้
- 3) S Staffing หรือ การจัดบุคลากร โดยจะเกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการคัดเลือกและฝึกอบรมพนักงานที่เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพระดับมืออาชีพของพนักงานในองค์กร
- 4) D Directing หรือ การกำกับติดตาม คือ การติดตามดูแลการทำงานโดยใช้การสื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อการดำเนินงานและการตัดสินใจในรายละเอียดงานต่างๆ มีประสิทธิภาพ
- 5) Co Coordinating หรือ การประสานงาน โดยหมายรวมถึงความพยายามทั้งหมดที่จำเป็นในการประสานงานภายในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน
- 6) R Reporting การรายงาน คือ การตรวจสอบความคืบหน้าผ่านการบินทัก การวิจัย และการตรวจสอบเพื่อรับรองว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นได้เกิดขึ้นตามแผนที่วางไว้แล้ว
- 7) B Budgeting การจัดงบประมาณ โดยเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทั้งหมดที่มาพร้อมกับการจัดหางบประมาณ ซึ่งรวมถึงการวางแผนทางการเงิน การบัญชี และการควบคุม

ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในต่างประเทศ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในต่างประเทศ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 18)

1. การบริหารการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการบริหารการศึกษาของสหรัฐอเมริกา เน้นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ในที่นี้เป็นหน้าที่ของแต่ละมลรัฐ โดยมีผู้ว่าการรัฐและรัฐมนตรีบริหารจัดการมลรัฐของตนเอง รัฐบาลกลางมีกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ประสานงานและให้ความร่วมมือช่วยเหลือในด้านการศึกษาให้แก่มลรัฐต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการแห่งมลรัฐมอบอำนาจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เขตการศึกษาทุกเขต การบริหารโรงเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน

ผู้ประกอบการ กลุ่มธุรกิจ สมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ โรงเรียนสร้างแผนปรับปรุงด้วยกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวโดยสรุปได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกา มีรูปแบบการบริหารราชการแบบกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่มลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว ไม่ถูกครอบงำ และแทรกแซงจากทางการเมือง แต่ข้อเสียของการบริหารการศึกษารูปแบบนี้ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ ไม่มีรูปแบบใดที่เป็นมาตรฐานกลาง และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยตลอดเวลา

2. การบริหารการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักร เป็นการบริหารที่ใกล้เคียง และสอดคล้องกับระบบการศึกษาของประเทศไทย จะแตกต่างกันก็คือระดับการมีส่วนร่วมซึ่งประเทศสหราชอาณาจักรจะมีส่วนร่วมมากกว่า เพราะมีการแบ่งเป็นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยแบ่งโครงสร้างการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานทางการศึกษา ระดับชาติและโรงเรียน ในระดับท้องถิ่น ในการบริหารประเด็นสำคัญที่ดำเนินการคือ การยกระดับมาตรฐาน การช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ การบริหารจัดการในโรงเรียน การสอน การจัดทำหลักสูตร และการประเมินผล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภาคเอกชนได้ร่วมมือกับมหาชน เพื่อเข้ามามีส่วนร่วม และประเทศต่าง ๆ ในเครือสหราชอาณาจักรล้วนมีวิธีดำเนินการของตนเอง โดยเฉพาะในด้านหลักสูตร แต่ก็มีหัวข้อที่สำคัญเดียวกัน การบริหารโรงเรียนของประเทศสหราชอาณาจักรใช้วิธีการหลากหลายเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ กล่าวโดยสรุปลักษณะการบริหารการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักรที่มีภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาเป็นผลให้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจ และมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการที่ทันสมัย แต่ข้อเสียของการจัดการศึกษาคือ ในระดับท้องถิ่นซึ่งมีเขตพื้นที่รับผิดชอบและบริหารจัดการในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีขนาดต่างกัน คือ บางเขตพื้นที่ขนาดใหญ่มีโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบมาก แต่เขตพื้นที่การศึกษาขนาดเล็กมีโรงเรียนรับผิดชอบเพียงโรงเรียนเดียว อาจทำให้การศึกษาแต่ละพื้นที่ไม่ทัดเทียมกัน

3. การบริหารการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดกฎหมายแม่บทการศึกษาแห่งชาติที่ว่าจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของคนทั้งปวง การบริหารการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น เป็นรูปแบบเพื่อประโยชน์ของปวงชน โดยมีบทบาทหน้าที่ของกระทรวงศึกษา ในส่วนกลางทำหน้าที่จัดทำงบประมาณและกฎหมายการศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาการบริหารการศึกษาโดยรวม ส่วนการบริหารระดับท้องถิ่นประกอบด้วย ระดับจังหวัดและระดับเทศบาลดำเนินการโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ในรูปของคณะกรรมการการศึกษาระดับจังหวัดจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละจังหวัด เทศบาลรับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับจังหวัดรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการศึกษาพิเศษ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารจากเดิมที่เน้นการ

กำกับ ควบคุมและสั่งการ ไปเป็นการนิเทศ แนะนำ และช่วยเหลือ มีลักษณะของการให้บริการ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยคณะบุคคล ได้แก่ คณะครู คณะผู้บริหาร สมาคมผู้ปกครองและครู ในด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพสูงและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา จึงได้มีการออกกฎหมาย “The Law Governing Special Measures for Securing of Capable Education Personnel in Compulsory Education Schools for Maintenance and Enhancement of School Education Standard” ทำให้ครูของญี่ปุ่นได้รับเงินเดือนสูงกว่าข้าราชการพลเรือนทั่วไป ประเทศญี่ปุ่นได้ปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยคณะบุคคลและการให้ความสำคัญต่อบุคลากรทางการศึกษา นับเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา

4. การบริหารการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งประเทศนิวซีแลนด์นี้ได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นใหม่ทั้งระบบบนพื้นฐานปรัชญาที่ว่าการศึกษาเพื่อชีวิต เป็นการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาลงสู่สถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและกำหนดแนวทางในการบริหารการศึกษา และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับกระทรวงและระดับสถานศึกษา มีการแบ่งหน้าที่หลักและบทบาทไว้อย่างชัดเจน ในด้านการศึกษาภาคบังคับของประเทศนิวซีแลนด์ จะยึดอายุเป็นเกณฑ์ การเลื่อนชั้นเป็นไปตามอายุ ทุกคนจะต้องเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 6 ปี จนถึงอายุ 16 ปี ซึ่งจะใช้เวลาในการเรียนอย่างน้อย 12 ปี สำหรับการจัดสรรทรัพยากรการศึกษา รัฐจัดสรรโดยตรงให้แก่โรงเรียนเป็นเงินก้อน (Block Grant) มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเมารีจะได้รับเงินพิเศษ การบริหารโรงเรียนของประเทศนิวซีแลนด์ ถ้าเป็นโรงเรียนระดับตั้งแต่ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียนจนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษาจะมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาของตนเอง ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการส่งเสริมโรงเรียน (Board of Trustees) มีบทบาทในเรื่องของบุคลากร งบประมาณเพื่อการศึกษา หลักสูตรและการจัดการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวทางและเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับชาติ NZQA จะทำหน้าที่รับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและนักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป โดย NZQA จะออกใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือใบรับรองต่าง ๆ ให้กับผู้ที่สอบผ่านการทดสอบสำนักงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Education Review Office: ERO) เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ แยกออกจากกระทรวงศึกษาธิการ จะมีหน้าที่หลักเป็นหน่วยติดตามประเมินผลภายนอก ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมเพื่อดูประสิทธิผล (Effectiveness) ในลักษณะการตรวจสอบและถ่วงดุล จะตรวจสอบเป็น 3 ระดับ คือ ระดับนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับสถาบันและระดับชาติ จากการศึกษาการบริหารการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า ประเทศนิวซีแลนด์ มีการบริหารการศึกษาแบบการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ซึ่งเป็นข้อเสียที่ทำให้เกิดปัญหาของการขาดอำนาจในการตัดสินใจ ทำให้การบริหารงานล่าช้าและมีปัญหาในการบริหารการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้านี้สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาต่างประเทศทุกประเทศ มีการวางระบบของการบริหารในลักษณะของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการและพัฒนาระบบการเรียนรู้ ในรูปของคณะกรรมการ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบส่วนกลางจะรับผิดชอบในด้านงบประมาณหรือปัจจัยสนับสนุนทางการเงิน ท้องถิ่นสนับสนุนในรูปแบบของการจัดหลักสูตรหรือการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับท้องถิ่น ในบางประเทศจะมีการกำหนดเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น แต่ก็มีบางประเทศที่จะเป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง สำหรับการบริหารการศึกษาของประเทศไทยจะมีความสอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักรมากที่สุด และในส่วนของประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดกฎหมายแม่บทการศึกษาแห่งชาติที่ว่าจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของคนทั้งปวง

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีของการบริหารการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ได้รับความรู้เรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพราะในการทำงานจำเป็นต้องมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

5. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในประเทศไทย

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากหากสถานศึกษามีรูปแบบในการบริหารให้สถานศึกษามีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไทยในปัจจุบันไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

5.1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ราชกิจจานุเบกษา (2545, หน้า 4) กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษา ดังนั้นผลของการจัดการศึกษาจะเป็น เช่นใดนั้นจึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีขอบเขตภารกิจในการ บริหารและจัดการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ 4 ด้านดังนี้

1) งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา

ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้ เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความ เข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

2) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหาร จัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการ บริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3) การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้ สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงาน บุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่อง เชิดชู เกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็น สำคัญ

4) การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การให้บริการ บริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการ ประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่ง พัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการ บริหารและการจัด การศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นหลักโดยเน้นความ โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 13) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์และ เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลจำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความ น่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการ เรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) การมีคาดหวังต่อนักเรียนสูง ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของ

การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป

5.3 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 166) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย และ 3) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ

สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2545, หน้า 5) ที่ได้สรุปถึงการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการบริหารที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนกลาง ประกอบด้วย สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2) ส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนฉันทนา จันทร์บรรจง (2545 หน้า 53) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมสรุปได้ คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (participatory) มีวิวัฒนาการจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ และการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ คือ การรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร (sense of belonging) ซึ่งเป็นความต้องการภายในเป็นปัจจัยจูงใจ (motivation factor) ที่ทำให้บุคคลทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ในขณะที่ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) ซึ่งอาจไม่จูงใจให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการจัดการแบบมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ (management by objectives หรือ MBO) รูปแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมโดยกลุ่ม (participative group leadership) ของรีนิส ริเคิร์ท (Rensis Likert)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548, หน้า 20) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ดัง คือ มาตรฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานด้านสถานศึกษามีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กรคณะบุคคลและเครือข่าย มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาอย่างโปร่งใส ตัวบ่งชี้ที่ 2 คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าใจเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน ตรงกันและมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน ตัวบ่งชี้ที่ 3 คณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนกับสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 4 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดวาระการประชุมที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเน้นประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการนำมติและความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่ายไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ตัวบ่งชี้ที่ 6 สถานศึกษามีการบริหารแบบเครือข่าย ทั้งบุคคลและองค์กรที่หลากหลายมาตรฐานด้านสถานศึกษาเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษาเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ด้านข้อดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 169) ได้นำเสนอไว้ดังนี้ 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี ทุกคนมีงานทำ 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม 7) ช่วยในการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 8) ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ส่วนข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้น ถึงแม้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะมีส่วนดี แต่การที่ผู้บริหารจะนำการบริหารในรูปแบบนี้มาใช้ควรจะมีระมัดระวังถึงข้อจำกัดของการให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเพราะอาจจะทำให้เกิดกลุ่มอิทธิพลขึ้นได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงควรคำนึงถึงผลได้ ผลเสีย ควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนจะให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ

5.4 การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objectives)

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 170) ได้เสนอไว้ว่า ผู้ที่ริเริ่มแนวคิดนี้คนแรกคือ ปีเตอร์ เอฟ ดรักเคอร์ (Peter F. Drucker) ซึ่งมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารงาน โดยยึดอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารที่ให้สมาชิกขององค์กรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการวางแผนควบคุมงาน และควบคุมตนเองเพื่อจูงใจให้เกิดความกระตือรือร้นและสร้างความพอใจในการทำงาน สร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยการบริหารงานนี้จะยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก และมีนักวิชาการบริหารหลายท่านได้ให้ความหมายสรุปได้ว่า การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นการบริหารที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทั้งระบบขององค์กร โดยมีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงานที่จะต้องดำเนินงานด้วยความร่วมมือ

และเต็มใจของผู้บริหารงานทุกระดับในองค์กร ในการที่จะร่วมมือกันบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีกลไกการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

(1) วัตถุประสงค์ของการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์

การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ จุดสำคัญอยู่ที่การกำหนดวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ผู้บริหารและผู้ร่วมงานจะต้องเข้าใจวิธีการปฏิบัติ และมาตรฐานของงานอย่างแท้จริง ดังนี้

- เพื่อให้เป้าหมายขององค์กรชัดเจนขึ้น
- เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในองค์กร
- เพื่อช่วยให้การกำหนดมาตรฐานของการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- เพื่อให้ผู้บริหารสามารถควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงาน ด้วยการวัดจาก

ผลการปฏิบัติงานที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ที่สมาชิกขององค์กรร่วมกันจัดตั้งขึ้น

(2) กระบวนการของการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์

กระบวนการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ แบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 Goal Proposed หมายถึง การที่ผู้ร่วมงานร่วมกันกำหนดเป้าหมายในอนาคตและกำหนดวิธีการวัดผลการปฏิบัติงาน

- ขั้นตอนที่ 2 Mutually Negotiated ขั้นตอนร่วมกันพัฒนาเป้าหมายให้สอดคล้องกันโดยเป้าหมายที่กำหนดจะต้องเฉพาะเจาะจง (Specific) วัตถุประสงค์จะต้องสามารถวัดผลได้ (Measurable) โดยผู้ปฏิบัติจะต้องตกลงใจร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์เหล่านั้นจะได้หลอมรวมเป้าหมายของงาน (Performance Goals) และเป้าหมายทางด้านอาชีพของแต่ละบุคคล (Personal Career Goals)

- ขั้นตอนที่ 3 Performance เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

- ขั้นตอนที่ 4 Feedback of Results เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารแจ้งข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้ร่วมงานรับทราบ และให้รางวัลผลการปฏิบัติงาน

- ขั้นตอนที่ 5 Basis for New Goals เป็นขั้นตอนของการทบทวนถึงผลที่เกิดขึ้นภายหลังผลการปฏิบัติงาน (The Outcome of the Performance)

5.5 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)

กระทรวงศึกษาธิการได้นำแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ถือเป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งหวังให้การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 178) ได้นำเสนอไว้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

(1) รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

- รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM) รูปแบบนี้ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการต่าง ๆ ได้จากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารสถานศึกษา

- รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดตัวแทน คณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

- รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Community Control SBM) แนวคิดสำคัญ คือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการโรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

- รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้เด็ก เนื่องจากคนทั้งสองกลุ่มใกล้ชิดนักเรียน รับรู้ปัญหาและความต้องการ สัดส่วนของครูและผู้ปกครองในคณะกรรมการโรงเรียนจะมีเท่า ๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

(2) หลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

- หลักการกระจายอำนาจ (decentralization)
- หลักการบริหารตนเอง (self-management)
- หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (participative management)
- หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (supporting leader)
- หลักการพัฒนาทั้งระบบ (whole-school approach)
- หลักความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (accountability)

กล่าวโดยสรุปการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้มีสูตรสำเร็จตายตัว ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบได้โดยดำเนินการให้สอดคล้องตามบริบทของโรงเรียน ในส่วนของโรงเรียนบ้านสันตปาใช้รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก

5.6 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จักรประุฬ วิชาอัครวิทย์ (2555, หน้า 2) ได้อธิบายถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จและสามารถเป็นแบบอย่างได้โดยการประยุกต์การบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ดังนี้

1) งานบริหารวิชาการ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ โดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นการขยายผลสู่การปฏิบัติในครอบครัวและชุมชนอันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีสติปัญญาและยึดมั่นในทางสายกลาง และดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน แบ่งปันรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพความต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนตามความรู้ ความสนใจ และศักยภาพของแต่ละคน และยังมีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น และนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) งานบริหารงบประมาณ มีการจัดทำและเสนอของบประมาณตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ที่ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และมีการจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ชัดเจน โดยอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ในการบริหารการเงิน บัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง

3) งานบริหารงานบุคคล มีการวางแผนอัตรากำลังตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา และมีการส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองตามความต้องการและความจำเป็น ตลอดจนมีความยุติธรรมในการเลื่อนขั้นและเลื่อนตำแหน่งรวมทั้งมีความเสมอภาคในการได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ

4) งานบริหารทั่วไป มีการใช้อาคารสถานที่อย่างประหยัด คุ่มค่า ตลอดจนมีการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลรักษา รวมทั้งมีความเอื้อเฟื้อบริการอาคารสถานที่แก่ชุมชนในการจัดทำกิจกรรม

ต่างๆ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

6. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย พบว่ามีนักวิชาการมากมายได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า14) ได้กำหนดขอบข่ายงานที่สถานศึกษา ต้องปฏิบัติไว้ 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบริหารบุคคล 3) งานบริหารกิจการนักเรียน 4) งานธุรการ การเงิน 5) งานอาคารและสถานที่กับชุมชน หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาใหม่เป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งหลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 13) ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29) ได้ประกาศในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ในระดับใด ระดับหนึ่ง อาจแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา

และจากคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 4) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างคือ

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่าง คือ
 - 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
 - 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.11 การวางแผนพัสดุ
 - 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

- 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่าง คือ

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาในประเทศไทยจะพบสิ่งที่เหมือนกันในการบริหารสถานศึกษาคือกลุ่มงานภายในสถานศึกษาที่ต้องมีทั้งสิ้น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบรู้ในขอบข่ายการบริหารจัดการทั้ง 4 กลุ่มงาน เพื่อนำมากำหนดรูปแบบในการบริหารสถานศึกษาที่ตรงตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2553, หน้า 1)

โดยในงานวิจัยฉบับนี้จะทำการศึกษาเรื่องการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้มากมาย ดังนี้

สำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 39) อธิบายว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบ ผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ

ขณะที่เกริน ช้อยเครือ (2562, หน้า 90) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยมีการจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ซึ่งมีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกับแนวคิดของ อุทัย ไทยกรรมณ์, สุขแก้ว คำสอน , และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, หน้า 3) ที่ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อการเรียนการสอนและการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอยู่ที่งานวิชาการ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทางด้านนักวิชาการในต่างประเทศอย่างบอริส เคเลอร์ และ เจน กรันเดย์ (Boris Kaehler, & Jens Grundei, 2019) อธิบายว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา

สถานศึกษาทั้งในด้านทรัพยากรและการแก้ไขปัญหาทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตาม เป้าประสงค์และพันธกิจของหลักสูตรในสถานศึกษานั้น

และริชาร์ด ลินช์ (Richard Lynch, 2020) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการบริหารควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ ที่ดี คือ ความเป็นผู้นำด้านการศึกษา โดยการดำเนินงานต้องคำนึงถึงความหลากหลายในระบบการศึกษา ที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์โดยรวมของการจัดการศึกษา และการสร้างและบำรุงรักษาอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานการดำเนินการต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงานวิชาการเพื่อการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเป็นกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่ การดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ได้รับความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการในการ ต่อ ยอดในสังคม

นักวิชาการศึกษาได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ มากมาย อาทิ บุญทิพย์ สุริยวงศ์ (2544, หน้า 65) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นงานหลักของ สถานศึกษา เพราะมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เนื่องจาก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ จึง ถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ ได้คุณภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับจิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2555) ที่ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการ บริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงาน วิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ใน แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งาน นิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ จุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 40-41) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงาน วิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาได้จัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับ สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง และมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัด

กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ ที่สำคัญที่สุดคือการบริหารงานวิชาการจะมุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้ นักวิชาการศึกษาในต่างประเทศยังนำเสนอความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้อย่างน่าสนใจ เช่น สมิท และคนอื่นๆ (Smith et. al., 1971, p. 170) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารการศึกษาต้องรับผิดชอบ ต้องมีการพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ งานบริหารวิชาการ ร้อยละ 40, งานบริหารบุคลากร ผู้สอนและฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน ร้อยละ 20, งานบริหารกิจกรรมนักเรียน ร้อยละ 20, งานบริหารด้านงบประมาณ ร้อยละ 5, งานบริหารงานอาคารสถานที่ ร้อยละ 5, งานในหน้าที่ทั่วไป ร้อยละ 5 และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5

เว็บไซต์ Studentscholarships (2020) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นการบริหารเพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายการศึกษาและกำหนดนโยบายขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ สามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน และความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผล

3. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ในการศึกษาเรื่องของการบริหารงานวิชาการพบว่า การบริหารงานวิชาการนั้นมีขอบข่ายครอบคลุมหลายงานที่สถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ และเมื่อกระทรวงศึกษาธิการ (2546ข, หน้า 7) ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานของกระทรวงใหม่ในปี พุทธศักราช 2546 จึงได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการสถานศึกษาอื่น
- 12) การสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่

จัดการศึกษา

ด้านพัชราภรณ์ วงศ์ประทุม (2555, หน้า 2-10) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงาน

วิชาการไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร

ท้องถิ่น

- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 18) การรับนักเรียน

19) การจัดทำสำมะโนนักเรียน

20) การทัศนศึกษา

ซึ่งข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 48) เรื่องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ปรับปรุงล่าสุด ปีพุทธศักราช 2556 โดยระบุไว้ในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ที่ผู้วิจัยได้เลือกมาเป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญเพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาสำหรับนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม

2) การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมสามารถเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้ และจัดให้มีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชา และมีการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ต้องมีบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน และมีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ให้มีแนวทางในการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ทั้งยังต้องสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก โดยมีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

9) การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ มีการจัดการ

นิเทศภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10) การแนะแนว หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้นและดูแลนิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน

11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และมีการกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตลอดจนมีการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำรายงาน SAR และพร้อมรับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ได้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างสัมพันธ์อันดี

14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้ร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการศึกษา วิเคราะห์ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลด้านระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรในเรื่องสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ขอบข่ายการดำเนินการด้านการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามระบบการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล โดยกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2556 เป็นการให้รายละเอียดของกำหนดแนวทาง ขอบข่าย และภารกิจในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ทั้งยังได้รับการรับรองกลั่นกรองแล้วจากสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการจึงทำให้ผู้วิจัยเลือกใช้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการนี้เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

นิวัฒน์ วงส์สวัสดิ์ (2555, หน้า 6) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีปัญหาการสนับสนุนงานบริหารวิชาการแก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการแนะแนวทางการศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการในการสนับสนุนงานบริหารวิชาการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการศึกษา และด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

สุวณี อึ้งวรากร (2557, หน้า 5) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนวิทยาศาสตร์: กรณีศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้คือ ด้านการ

บริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรมีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกนักเรียนที่มีความเที่ยงและมีความเชื่อถือได้เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง และควรมีหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสามารถและความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการบริหารงานบุคคลผู้บริหารต้องเป็นนักบริหารมืออาชีพและบริหารโรงเรียนด้วยความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อและศรัทธาเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และครูต้องมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาให้ผู้เรียนมีอุดมการณ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาควรมีงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำและด้านการบริหารทั่วไปสถานศึกษาควรมีบริหารจัดการในโรงเรียนได้อย่างอิสระ คล่องตัว ตามแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล ที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล, และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสัน (2558, หน้า 6) ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ คือ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับศักยภาพความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีการกำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างการจัดการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ ให้สอดคล้องกับอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียน ลดวิชาที่ไม่จำเป็น มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพราะบางเนื้อหาบางเรื่องก็ซ้ำกัน ทำให้นักเรียนต้องเรียนมากเกินไปจนเกิดความจำเจ เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนเองได้รับ ที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมถึงส่งเสริมให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการร่วมกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่เป็นภาพรวมของกลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะได้สอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งเสริมการจัดทำโครงการ วิจัย และนวัตกรรมของนักเรียนที่มีคุณภาพให้สามารถต่อยอดได้ในอนาคต การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรโดยหน่วยงานภายนอกควรเน้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลักและการบริการงานวิชาการแก่สังคมหน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนในโรงเรียน

อภิเชษฐ์ บุญพะยอม, และฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ (2559, หน้า 5) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ประกอบด้วยขอบข่ายงานวิชาการ 6 งาน ดังนี้ 1) งานพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) งานวัดและประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) งานนิเทศการศึกษา 6) งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ฉวีวรรณ อินชุกุล (2559, หน้า 5) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ด้านการพัฒนาระบบการบริหารการจัดการ ควรเลือกวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสมตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่ครบครันสำหรับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นควรมีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ควรเน้นการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย โดยการใช้กลยุทธ์เปิดประตูสู่ชุมชน ด้านการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรสนับสนุนปัจจัยสำคัญที่ส่งต่อการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการพัฒนาบุคลากรสายการสอนให้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ และ ควรมีผู้สอนที่ตรงตามสาขาวิชาเฉพาะด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียน ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต รู้จักคิดประดิษฐ์หรือหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้านการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษา รัฐบาลควรสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติ อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ ควรจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ควรจัดการสนับสนุนเรื่องทุนการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ครูควรมีการวัดและการประเมินผลตรงตามหลักการวัดผล และตรงตามวัตถุประสงค์ ควรมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดกระบวนการนิเทศ ติดตามที่หลากหลาย ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาต่อยอดสร้างอาชีพได้ในอนาคต

เบญจภรณ์ จิตรู (2559, หน้า 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งมีผลการวิจัย คือ ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ควรจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างถูกต้อง โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมให้กับโรงเรียน และมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการรวมกลุ่ม

โรงเรียนแต่ละอำเภอ เพื่อร่วมกันจัดทำ จัดสัมมนาหลักสูตรภายในโรงเรียนทุกปี และกำหนดให้มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตร

อุทัย ไทยภรณ์, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัฒน์ (2562, หน้า 4) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีทั้งสิ้น 17 ภาระงาน โดยมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จคือการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับนักเรียน นอกจากนี้ยังศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอีกด้วย

นุชเรศ คำดีบุญ (2564, หน้า 6) ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อ การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้การพัฒนาหลักสูตร คือ ควรบูรณาการเนื้อหาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานวิชาการ คือ ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เสริมสร้างจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน การวัดผลและประเมินผล คือ ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป และพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เจนทรี (Gentry, 2002, p.116) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา วัดอุปสรรคของการวิจัย เพื่อสำรวจทัศนคติของอาจารย์ใหญ่จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่งเกี่ยวกับการให้นิยามของคำว่า การนิเทศการสอน กระบวนการในการจัดนิเทศการสอน บรรยากาศที่ช่วยเสริมงานนิเทศการสอน วิธีการที่ใช้เพื่อนิเทศการสอน และโครงสร้างของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ยังไม่สามารถ

อธิบายถึงความหมายของคำว่ากรณีศึกษาได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ปัจจัยซึ่งช่วยส่งเสริมงานกรณีศึกษา คือ ความไว้วางใจและลักษณะของการบริหารงาน

บราวเลย์ (Brownley, 2004) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมที่ดีทำให้การเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างมิตรภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คือ เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถาวร

เซียง เซียนหมิง (Xiang Xianming, 2006, p. 70) แห่งมหาวิทยาลัยในประเทศจีน ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการจัดการและบริหารวิชาการในสถาบันการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางวิชาการและอำนาจการบริหารจะต้องสอดคล้องกัน และมีการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลที่เหมาะสม ลดการดำเนินการทางวิชาการที่ซับซ้อนลงเพื่อการส่งเสริมการทำงานของระบบการศึกษาอย่างแท้จริง

สมิทธิ์ (Smith, 2007, p.16) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยที่โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดีจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและการจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพวิชาและความต้องการในการสอน มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นในด้านวิชาการเป็นสำคัญ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนคำนึงถึงหน้าที่หลักของตนเองต้องรับผิดชอบและปฏิบัติตนให้ถูกต้อง มีการสรรหาและคัดเลือกครูและบุคลากรให้ตรงกับความรู้ความสามารถกับตำแหน่งงานที่ต้องการและมีความจำเป็น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและการมอบหมายภาระงานสอนของครู โดยการจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชาหรือประสบการณ์ที่ตนเองถนัด เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมให้ครูเข้าสอนในชั้นเรียนมากกว่างานอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน จัดหาเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานอื่น ๆ เพื่อลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้มีเวลาในการเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพสูงสุดต่อการพัฒนานักเรียน

โจเซฟ เลอแวก, มาร์ติน ลีส และ โจ มอร์ (JOSEPH LEVESQUE, MARTIN LEES & L. JOE MOORE, 2011) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการคือสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารงานในสถานศึกษา และจำเป็นต้องมีคุณธรรมสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความมุ่งมั่นในความดีของสถาบันการศึกษา การตัดสินใจในการบริหารที่ดี และจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามเป้าหมายของความซื่อสัตย์ในการบริหารงาน

ด็อด (Daud, 2018, p. 97) ได้ศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานนิเทศภายในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่รัฐเกดะห์ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นในการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอนของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของนักเรียน แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่อมั่นของผู้บริหารสนับสนุนครูในการนิเทศการสอนและทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศสนับสนุนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผนช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล

แม้งานวิจัยในต่างประเทศจะไม่มีการศึกษาเรื่องใดที่ตรงกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามที่ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แต่การศึกษางานวิจัยในต่างประเทศทำให้เห็นมุมมองแนวคิดที่บ่งบอกถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาซึ่งถือเป็นงานหลักและหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ เกิดจาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรีขึ้นเนื่องจากยังไม่พบการทำวิจัยในทำนองนี้กับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดศึกษานิเทศจังหวัดสระบุรี โดยจะทำการศึกษาตามกรอบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 48) ได้แก่ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วัยรุ่น หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ศึกษาและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีต่อไป โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 (ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2564, ออนไลน์) จำนวน 49 โรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 49 คน และครูจำนวน 1,025 คน รวมทั้งสิ้น 1,074 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2563 โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, p.272) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 292 คน

จากนั้นจึงดำเนินการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ ทั้งหมดจำนวน 49 โรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกำหนดสัดส่วนของผู้บริหารต่อครู 15:85 เพื่อให้ได้ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะสามารถเป็นไปได้ โดยเมื่อคำนวณแล้วจะได้จำนวนผู้บริหาร 44 คน และครู 248 คน รวมทั้งสิ้น 292 คนตามสัดส่วน

3. ผู้วิจัยได้จะดำเนินการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) หลังจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เสร็จสิ้นแล้ว โดยขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน,

ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในหน่วยงานนั้นๆ โดยผู้วิจัยจะนำสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบ

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	รวม
เขต 1	ผู้บริหาร	14	13	81
	ครู	283	68	
เขต 2	ผู้บริหาร	35	31	211
	ครู	742	180	
รวม		1,074	292	292

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม

1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก่อนนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

1.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพการบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.2 ตอนที่ 2 การดำเนินงานในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และตัวแปรที่ศึกษา

1.3 สร้างแบบสอบถามและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการปรับปรุงร่างแบบสอบถามของการศึกษาและตัวแปรที่ศึกษา

1.4 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ทำการพัฒนาขึ้น และมีการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง (subject matter specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ครอบคลุมความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.88

1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีบริบทใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (alpha coefficient method) (Cronbach, 1971, p. 160) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน 0.987 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ 0.968

1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และศึกษาความต้องการจำเป็น และสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถาม

2.2 สร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

2.3 แก้ไข ปรับปรุงคำถามในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

2.4 นำแบบการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ที่ถูกต้องแล้ว จัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด

2. นำหนังสือที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 เห็นชอบ และแนบหนังสือที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขออนุญาตไปยังโรงเรียนโดยตรง ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (google form) จำนวนทั้งสิ้น 292 คน

3. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

4. ส่งหนังสือขอความร่วมมือ และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

5. ประสานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์เพื่อขอนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์

6. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์ในการกำหนดระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการพรรณนาเป็นความเรียงถึงการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนของประชากร โดยใช้สูตรของยามานะที่ระดับความ เชื่อมั่นร้อยละ 95 (สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2553, หน้า 34)

โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (validity) (สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2553, หน้า 90)

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับเนื้อหา หรือระหว่าง ข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160)

โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_y^2} \right]$$

เมื่อ k แทน จำนวนข้อ

σ_i^2	แทน	ความแปรปรวนแต่ละข้อ
σ_y^2	แทน	ความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. ค่าร้อยละ (percentage) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 114)

โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. ค่าเฉลี่ย (mean) (สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2553, หน้า 42)

โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

6. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546, หน้า 65)

โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

7. การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น หรือ modified priority need index (PNI modified):

PNI_{Modified} ของ นางลักษณ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 279) ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

I (Important) หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (degree of success)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (important)
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยใช้ข้อคำถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อนำคำตอบที่ได้มาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 292)	ร้อยละ
1. สังกัดของโรงเรียน		
1.1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1	98	33.56
1.2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2	194	66.43
รวม	292	100.00
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	44	15.07
2.2 ครู	248	84.93
รวม	292	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	206	70.55
3.2 ปริญญาโท	86	29.45
3.3 ปริญญาเอก		
รวม	292	100.00
4. อายุ		
4.1 ไม่เกิน 30 ปี	112	38.36
4.2 31-50 ปี	144	49.32
4.3 51 ปีขึ้นไป	36	12.33
รวม	292	100.00
5. ประสบการณ์ทำงาน		
5.1 ไม่เกิน 10 ปี	150	51.37
5.2 10-20 ปี	100	34.25
5.3 21 ปีขึ้นไป	42	14.38
รวม	292	100.00

จากตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 292 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.07 และครู จำนวน 248 คิดเป็นร้อยละ 84.93 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี รวม 206 คนคิดเป็นร้อยละ 70.55 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 31-50 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 49.32 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 51.37

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.10	2.03	มาก	4.86	1.45	มากที่สุด
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.10	2.15	มาก	4.88	1.22	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.17	1.86	มาก	4.90	1.13	มากที่สุด
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.13	1.89	มาก	4.88	1.32	มากที่สุด
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.14	1.84	มาก	4.88	1.31	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. การวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.15	1.88	มาก	4.89	1.21	มากที่สุด
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.10	2.13	มาก	4.85	1.44	มากที่สุด
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	4.11	1.98	มาก	4.86	1.36	มากที่สุด
9. การนิเทศการศึกษา	4.13	2.01	มาก	4.89	1.21	มากที่สุด
10. การแนะแนว	4.14	2.06	มาก	4.89	1.22	มากที่สุด
11. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.14	2.02	มาก	4.89	1.22	มากที่สุด
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ	4.10	2.10	มาก	4.87	1.36	มากที่สุด
13. การประสานความร่วมมือใน การพัฒนากิจการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.10	1.61	มาก	4.87	1.08	มากที่สุด
14. การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา	4.10	1.04	มาก	4.86	0.76	มากที่สุด
15. การจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา	4.12	1.99	มาก	4.88	1.37	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.15	1.00	มาก	4.90	0.63	มากที่สุด
17. การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.14	1.93	มาก	4.90	1.24	มากที่สุด
โดยรวม	4.12	29.07	มาก	4.88	18.62	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 29.07) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.02) 2) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.01) และ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.00) สภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.01) 2) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น, ด้านการวางแผนงานวิชาการ, ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.02) และ 3) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ, ด้านด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.01)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 18.62) เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.03) 2) ด้านการคัดเลือกแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.00) 3) ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.03) สภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.01) และ 2) ด้านการส่งเสริมและ

สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.00) และ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.03)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์	4.13	0.53	มาก	4.88	0.36	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นสำคัญในการนำไปใช้	4.10	0.53	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษา	4.08	0.56	มาก	4.84	0.43	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาและ ชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการ จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษา	4.07	0.57	มาก	4.83	0.44	มากที่สุด
รวม	4.10	2.03	มาก	4.86	1.45	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 2.03) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นสำคัญในการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.53) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.56) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.57)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 1.45) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายชื่อตามลำดับ ได้แก่ ข้อ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือ

ประเด็นสำคัญในการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.35) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.43) 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.44)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล	4.12	0.58	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.14	0.23	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.10	0.60	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.05	0.60	มาก	4.86	0.37	มากที่สุด
รวม	4.10	2.15	มาก	4.88	1.22	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 2.15) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.23) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.58) 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.60)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 1.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.33) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.32) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.33) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.37)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มอบหมายให้บุคลากรมีการ ดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.15	0.50	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด

ตาราง 6 ต่อ

ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.22	0.49	มาก	4.91	0.30	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.54	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ	4.14	0.53	มาก	4.88	0.37	มากที่สุด
รวม	4.17	1.86	มาก	4.90	1.13	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 1.86) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.49) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.54) 3) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.50) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.53)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 1.13) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ และ ประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.30) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.33) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.37)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้	4.10	0.53	มาก	4.86	0.39	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวง ศึกษาธิการ	4.16	0.54	มาก	4.91	0.31	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล	4.11	0.54	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับทราบ	4.14	0.48	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
รวม	4.13	1.89	มาก	4.88	1.32	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 1.89) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.54) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.48) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.54) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.53)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 1.32) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ราย ข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.31) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่ สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและมุ่งสู่ความเป็นสากล ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.38) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการรายงานผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37) และ 4) ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.39)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านที่ 5	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้บุคลากรจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล	4.12	0.48	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้บุคลากรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการ การคิด การ จัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ใน ชีวิตประจำวัน	4.13	0.49	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านที่ 5	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา	4.18	0.49	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	4.13	0.53	มาก	4.88	0.34	มากที่สุด
รวม	4.14	1.84	มาก	4.88	1.31	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.84) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.49) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.49) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.48)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 1.31) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.33) 2)

ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.34) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการ การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการ กำหนดระเบียบการวัด และ ประเมินผลของสถานศึกษาตาม หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับนโยบายระดับประเทศ	4.14	0.49	มาก	4.88	0.34	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตาม ระเบียบการวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา	4.16	0.50	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการบริการด้านการ วัดผล ประเมินผล เทียบโอนผล การเรียนและอนุมัติผลการเรียน	4.16	0.50	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบ สารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาการเรียนการสอน	4.14	0.50	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด
รวม	4.15	1.88	มาก	4.89	1.21	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 1.88) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.50) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.50) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.49)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{X} = 4.88$,

S.D. = 0.34) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.33)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบาย ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มี คุณภาพ	4.13	0.54	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้ครูและผู้เรียนใช้ กระบวนการวิจัยในการปรับปรุง และวางแผนการจัดการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ของตน	4.09	0.57	มาก	4.85	0.40	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน ให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	4.11	0.57	มาก	4.87	0.36	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	4.06	0.56	มาก	4.84	0.41	มากที่สุด
รวม	4.10	2.13	มาก	4.85	1.44	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 2.13) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.54) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.57) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้กระบวนการวิจัยในการปรับปรุงและวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.57) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.56)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 1.44) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.36) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้กระบวนการวิจัยในการปรับปรุงและวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.40) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.41)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.10	0.52	มาก	4.86	0.37	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.11	0.53	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.11	0.51	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.53	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
รวม	4.11	1.98	มาก	4.86	1.36	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 1.98) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.53) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.51) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.52)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 1.36) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อ

ตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.35) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.37)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา

ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง ความตระหนักให้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้เกิด ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ ภายใน	4.12	0.52	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การ นิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุง วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้ มีคุณภาพ	4.13	0.52	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการ จัดการนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และ ต่อเนื่อง เป็นระบบ	4.11	0.55	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.15	0.53	มาก	4.89	0.35	มากที่สุด
รวม	4.13	2.01	มาก	4.89	1.21	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 2.01) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.52) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.52) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.55)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.34) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 10 การแนะแนว

ด้านที่ 10 การแนะแนว	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.15	0.53	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้น	4.15	0.55	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.13	0.54	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน	4.11	0.53	มาก	4.88	0.37	มากที่สุด
รวม	4.14	2.06	มาก	4.89	1.22	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 10 การแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 2.06) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้น ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.55) 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.54) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 10 การแนะแนว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 1.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.31) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้น ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.34) 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.37)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน
การศึกษา

ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด มาตรฐานการศึกษาสอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.14	0.52	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ ของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ	4.11	0.55	มาก	4.88	0.36	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มอบหมายให้บุคลากรมีการ ประเมินคุณภาพภายใน จากนั้น รายงาน SAR และพร้อมรับการ ประเมินคุณภาพภายนอกจาก หน่วยงานต้นสังกัด	4.18	0.52	มาก	4.91	0.31	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรทางการศึกษามีการนำ ผลการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอกไปใช้วางแผน พัฒนาการจัดการศึกษา	4.12	0.53	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
รวม	4.14	2.02	มาก	4.89	1.22	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 2.02) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรมีการประเมินคุณภาพภายในจากนั้นรายงาน SAR และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.52) 2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.52) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.53) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.55)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 1.22) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรมีการประเมินคุณภาพภายใน จากนั้นรายงาน SAR และ พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.31) 2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.33) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
 วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้ มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่น	4.11	0.56	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้คนในชุมชนใกล้เคียง สถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การรับข้อมูลข่าวสาร, วิธีการ แสวงหาความรู้, การเลือกสรร ข้อมูลข่าวสาร และการรู้จัก เลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการ ต่างๆ	4.10	0.54	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความ ต้องการชุมชน	4.09	0.55	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้ มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการแลกเปลี่ยนความรู้หรือภูมิ ปัญญาท้องถิ่นระหว่างชุมชน	4.10	0.55	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
รวม	4.10	2.10	มาก	4.87	1.36	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 2.10) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.56) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างชุมชน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.55) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คนในชุมชนใกล้เคียงสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสาร, วิธีการแสวงหาความรู้, การเลือกสรรข้อมูลข่าวสาร และการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.54) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการชุมชน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.55)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 1.36) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการชุมชน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.38) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างชุมชน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คนในชุมชนใกล้เคียงสถานศึกษามีความรู้

ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสาร, วิธีการแสวงหาความรู้, การเลือกสรรข้อมูลข่าวสาร และการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่น

ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้รอบตัวของผู้เรียน	4.08	0.54	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.11	0.56	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน หรือการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาศักยภาพด้านงาน	4.11	0.56	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
รวม	4.10	1.61	มาก	4.87	1.08	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.61) เมื่อ

พิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน หรือการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาศักยภาพด้านงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.56) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้รอบตัวของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อนั้นเท่ากันทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้รอบตัวของผู้เรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน หรือการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาศักยภาพด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.38)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงาน สถาน ประกอบการ หรือองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น	4.11	0.53	มาก	4.86	0.39	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านที่ 14 การส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรในสถานศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อ สนับสนุนงานด้านวิชาการ ร่วมกันบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น	4.10	0.54	มาก	4.86	0.39	มากที่สุด
รวม	4.10	1.04	มาก	4.86	0.76	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงาน สถานประกอบการ หรือองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการร่วมกันบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายชื่อเท่ากัน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงาน สถานประกอบการ หรือองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการร่วมกันบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.39)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 15
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.13	0.53	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินการใช้ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.13	0.52	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการประเมินผล ดำเนินการใช้ระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา	4.11	0.54	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
รวม	4.12	1.99	มาก	4.88	1.37	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 1.99) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อ
ตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ
งานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) 2) สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการดำเนินการใช้
ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.52) 3) สถานศึกษามีการ
ตรวจสอบก่อนนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปใช้ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.49)
และ 4) สถานศึกษามีการประเมินผลดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 1.37) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการตรวจสอบก่อนนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไป ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.37) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และ สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) และ 3) สถานศึกษามีการประเมินผลดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามี การศึกษาวิเคราะห์ก่อนการ คัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มี คุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษา	4.15	0.52	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ผลการ ใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริม ประสบการณ์ หนังสืออ่าน ประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และ ใบความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการ เรียนการสอน	4.15	0.50	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
รวม	4.15	1.00	มาก	4.90	0.63	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายข้อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวเคราะห์ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.52) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ผลการใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.50)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายข้อเท่ากันทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวเคราะห์ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ผลการใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.33)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.13	0.51	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น	4.17	0.50	มาก	4.92	0.30	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรมีการรวบรวมแหล่งสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	4.15	0.52	มาก	4.89	0.35	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.13	0.51	มาก	4.88	0.36	มากที่สุด
รวม	4.14	1.93	มาก	4.90	1.24	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.93) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันรายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.50) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรมีการรวบรวมแหล่งสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.52) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.51)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 1.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์รายชื่อตามลำดับ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.30) 2) ผู้บริหาร

สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรมีการรวบรวมแหล่งสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.33) และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และ ลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	PNI_{MODIFIED}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.095	4.855	0.1856	4
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.101	4.884	0.1909	1
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.165	4.896	0.1755	17
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.131	4.880	0.1813	12
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.141	4.878	0.1780	15
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.152	4.886	0.1768	16
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.098	4.853	0.1842	7
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.111	4.863	0.1829	9
9. การนิเทศการศึกษา	4.127	4.889	0.1846	6
10. การแนะแนว	4.135	4.893	0.1833	8
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.140	4.893	0.1819	11

ตาราง 21 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.098	4.870	0.1884	2
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.098	4.869	0.1881	3
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.103	4.861	0.1847	5
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.124	4.878	0.1828	10
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.152	4.899	0.1799	14
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.144	4.895	0.1812	13

จากตาราง 21 พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.1909$) 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.1884$) 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.1881$) และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.1856$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยใช้ข้อคำถามหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จะประกอบด้วยรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศในศึกษาธิการจังหวัดสระบุรีที่รับผิดชอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยโครงสร้างคำถามได้มาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของงานวิจัยเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ท่าน ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญผู้รับผิดชอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี ได้แก่ นางสาวลัดดา แต่งหอม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

2. ผู้เชี่ยวชาญผู้รับผิดชอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้มอบหมายให้ นางสาวแหวนไพลิน เย็นสุข ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของเขตพื้นที่ให้สัมภาษณ์

3. ผู้เชี่ยวชาญผู้รับผิดชอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้มอบหมายให้นางวัชรกร เคยบรรจง รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับคณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในเขตพื้นที่ด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของเขตพื้นที่ให้สัมภาษณ์

ตาราง 22 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรคด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจด้าน ขอบข่ายและการวางแผนงาน วิชาการในสถานศึกษา	1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาธิการจังหวัด หรือเขตพื้นที่การศึกษา ต้องตระหนัก เรื่อง การอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน ขอบข่ายและการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา และตัวผู้บริหาร เองต้องมีความใฝ่รู้ในการแสวงหาความรู้เรื่อง การวางแผนงานด้าน วิชาการ เพื่อนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย และมีการติดตามผลให้แผนงานวิชาการนี้สามารถยกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้จริง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย การศึกษาต่างๆ จาก กระทรวงศึกษาธิการ	2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ไม่หยุดนิ่งที่จะแสวงหาความรู้ เพราะในปัจจุบันนโยบายการศึกษาต่างๆ นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว เพราะการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างการบริหารงานของ รัฐบาลผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะการนำนโยบาย การศึกษามาประยุกต์ใช้ให้เข้า กับบริบทของโรงเรียนเพื่อการ วางแผนงานวิชาการใน สถานศึกษา	3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มักใช้แนวทางแบบสำเร็จรูปในการ บริหารงานวิชาการ โดยขาดการศึกษานโยบายการศึกษาอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถประยุกต์นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการศึกษาบริบทในพื้นที่ของตนเองก่อน ทั้งความต้องการของ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อการผสมรวมบริบทต่างๆ ของ โรงเรียนให้เข้ากับการประยุกต์นโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากเพื่อการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

จากตาราง 22 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยข้อสรุปที่ได้ จากการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาหาความรู้อย่างทันเหตุการณ์ เพราะการเปลี่ยน

ผ่านโครงสร้างการบริหารงานของรัฐบาลในปัจจุบันส่งผลให้นโยบาย ยุทธศาสตร์ และจุดเน้นต่างๆ ของการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน และต้องมีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติในขั้นตอนการวางแผนงานวิชาการนี้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนที่เปิดขึ้นเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กในพื้นที่ห่างไกลโรงเรียนในอำเภอหรือในจังหวัด ดังนั้นการวางแผนงานวิชาการควรทำเพื่อเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ โดยสำรวจความมุ่งหมายของเด็กและวางแผนจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง ไม่นำแผนงานวิชาการสำเร็จรูปจากโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมศึกษาต้นแบบประจำอำเภอหรือประจำจังหวัดมาเป็นบรรทัดฐาน แต่ควรพัฒนาแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน ผู้ปกครอง และการวางแผนศึกษาต่อของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแห่งนั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพ

ตาราง 23 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
1. การขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายให้คณะครู หรือบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำแผนเพจของโรงเรียนผ่านทางแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรู้ความเคลื่อนไหวทางวิชาการของโรงเรียน นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรมีแนวปฏิบัติเพื่อการแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนเพื่อเป็นการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนภายใต้การกำกับดูแลของคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้นำชุมชน เช่น ห้องสมุด สยามกีฬา และห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของผู้ปกครองและชุมชน	2. เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้คณะครู หรือบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแผนเพจโรงเรียนบนแพลตฟอร์มออนไลน์แล้ว ต้องเปิดโอกาส โดยการสร้างกิจกรรมให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการชื่นชม และแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตอบคำถามทางวิชาการเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประกาศการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ ทางโรงเรียนต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อบริการทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ เช่น การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ออนไลน์, การจัดตอบคำถามทางวิชาการผ่านช่องทางออนไลน์ และมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำทุกภาคเรียน

จากตาราง 23 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนของโรงเรียนในสังกัดของท่านมีความเข้มแข็งทางวิชาการนั้น ทางโรงเรียนควรมีแนวปฏิบัติเพื่อการแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนเพื่อเป็นการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนภายใต้การกำกับดูแลของคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้นำชุมชน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา และห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จุดประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ชุมชนเกิดความรักโรงเรียน และร่วมกันรักษาทรัพยากรภายในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านงานวิชาการและงานด้านอื่นๆ ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข่าวสารผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียสำหรับประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากโรงเรียน มีการประกาศการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ มีการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำทุกภาคเรียน เป็นต้น

ตาราง 24 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ปัญหาและอุปสรรคด้านการ ประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
1. โรงเรียนขาดการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ทำกิจกรรมพบปะ ทำความรู้จักกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นผ่าน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการจัดโครงการ หรือนิทรรศการให้ ความรู้ต่างๆ
2. โรงเรียนขาดการเชื่อม สัมพันธ์ทางวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดโครงการหรือกิจกรรมที่มีการดำเนินการเชื่อมสัมพันธ์ทางวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เช่น งานเปิดบ้านวิชาการ Open House, การเข้าค่ายลูกเสือร่วมกัน เป็นต้น
3. โรงเรียนไม่มีการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา เข้าใจหลักการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้คณะครู และ บุคลากรทางการศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อ แก้ไขปัญหา และพัฒนาด้านงานวิชาการและงานอื่นๆ ให้เกิดขึ้นกับ สถานศึกษาของเราและสถานศึกษาใกล้เคียง

จากตาราง 24 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทางโรงเรียนควรมีการจัดเข้าค่ายลูกเสือร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อ
ทำความรู้จักและสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น หรือจัดเป็นโครงการเปิดบ้านวิชาการ
หรือ งาน Open House โดยมีการเชิญผู้ปกครองของนักเรียน รวมทั้งตัวแทนครูและนักเรียนจาก
สถานศึกษา และองค์กรอื่นเข้าร่วมงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและความสำเร็จทางด้าน
งานวิชาการและงานอื่นๆ ให้ชุมชนรอบข้างได้รับรู้และให้ความร่วมมือในการไปร่วมงานเมื่อสถานศึกษา
และองค์กรอื่นจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรนำการ PLC
(Professional Learning Community) หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามามีส่วนช่วยใน

การพัฒนาทางด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เช่น การจัดติว RT, NT, O-net ร่วมกัน

ตาราง 25 ผลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูขาดความรู้ในเรื่องท้องถิ่นบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหาความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นบริเวณสถานศึกษาจนเข้าใจอ่องแท้ และส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามบริบทของโรงเรียนเช่นเดียวกัน อาทิความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม, ภูมิปัญญา, อาชีพ, ผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูขาดความเข้าใจในการบูรณาการความรู้ต่างๆ ในท้องถิ่นให้ผสมผสานเข้ากับสาระการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา	2. เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษามีการศึกษาบริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน อำเภอ และจังหวัดอย่างเข้าใจแล้ว ต้องมาประชุมปรึกษาหารือกันในการบรรจุความรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้าไปเป็นเนื้อหาของสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น โดยมีการจัดลำดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละช่วงวัย มีการจัดทำสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้สอนได้จริง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูไม่เห็นความสำคัญของปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ในท้องถิ่น	3. ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาควรมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะด้านการสัมพันธ์ชุมชนเพื่อหลอมรวมชุมชนกับโรงเรียนเข้าด้วยกัน เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น หากผู้สอนเป็นคนในพื้นที่จะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ อย่างอ่องแท้

จากตาราง 25 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาจะต้อง มีการศึกษาบริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนจึงจะ สามารถดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นและสามารถนำมาประยุกต์เป็นเนื้อหา สาระการเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาที่ถูกต้องได้ และในการจัดการ เรียนการสอนควรมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของ หลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน รวมทั้งต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจ และ หวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งนั้นๆ หรือภูมิปัญญานั้นๆ เอาไว้สืบไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก
2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และ เขต 2 ปีการศึกษา 2564

(ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2564, ออนไลน์) จำนวน 49 โรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน และครูจำนวน 1,025 คน รวมทั้งสิ้น 1,074 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2564 โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้อนุกรมของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, p.272) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 292 คน จากนั้นจึงดำเนินการแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ ทั้งหมดจำนวน 49 โรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกำหนดสัดส่วนของผู้บริหารต่อครู 15:85 เพื่อให้ได้ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะสามารถเป็นไปได้ โดยเมื่อคำนวณแล้วจะได้จำนวนผู้บริหาร 44 คน และครู 248 คน รวมทั้งสิ้น 292 คนตามสัดส่วน

1.3 ผู้วิจัยได้จะดำเนินการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) หลังจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เสร็จสิ้นแล้ว โดยขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในหน่วยงานนั้นๆ โดยผู้วิจัยจะนำสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม

2.1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก่อนนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2.1.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพการบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.2.2 ตอนที่ 2 การดำเนินงานในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์ในการกำหนดระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงจัดระเบียบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการพรรณนาเป็นความเรียงถึงการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา

สาระหลักสูตรท้องถิ่น, ด้านการวางแผนงานวิชาการ, ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและ 3) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ, ด้านด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการคัดเลือกแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 3) ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และ 2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2. การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นตามลำดับ

3. การเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยใช้ข้อคำถามหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาหาความรู้อย่างทันเหตุการณ์ เพราะการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างการบริหารงานของรัฐบาลในปัจจุบันส่งผลให้นโยบาย ยุทธศาสตร์ และจุดเน้นต่างๆ ของการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้เกิด

ความเข้าใจในเรื่องข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน และต้องมีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติในขั้นตอนการวางแผนงานวิชาการนี้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนที่เปิดขึ้นเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กในพื้นที่ห่างไกลโรงเรียนในอำเภอหรือในจังหวัด ดังนั้นการวางแผนงานวิชาการควรทำเพื่อเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ โดยสำรวจความมุ่งหมายของเด็กและวางแผนจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง ไม่นำแผนงานวิชาการสำเร็จรูปจากโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมศึกษาต้นแบบประจำอำเภอหรือประจำจังหวัดมาเป็นบรรทัดฐาน แต่ควรพัฒนาแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน ผู้ปกครอง และการวางแผนศึกษาต่อของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแห่งนั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนของโรงเรียนในสังกัดของท่านมีความเข้มแข็งทางวิชาการนั้น ได้เสนอแนวทางเพื่อพัฒนา คือ ทางโรงเรียนควรมีแนวปฏิบัติเพื่อการแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนเพื่อเป็นการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนภายใต้การกำกับดูแลของคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้นำชุมชน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา และห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จุดประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ชุมชนเกิดความรักโรงเรียน และร่วมกันรักษาทรัพยากรภายในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านงานวิชาการและงานด้านอื่นๆ ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข่าวสารผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียสำหรับประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากโรงเรียน มีการประกาศการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ มีการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำทุกภาคเรียน เป็นต้น

3.3 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีการเสนอแนวทางเพื่อพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีการจัดเข้าค่ายลูกเสือร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อทำความรู้จักและสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น หรือจัดเป็นโครงการเปิดบ้านวิชาการ หรือ งาน open house โดยมีการเชิญผู้ปกครองของนักเรียน รวมทั้งตัวแทนครูและนักเรียนจากสถานศึกษา และองค์กรอื่นเข้าร่วมงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและความสำเร็จทางด้านงานวิชาการและงานอื่นๆ ให้ชุมชนรอบข้างได้รับรู้และให้ความร่วมมือในการไปร่วมงานเมื่อสถานศึกษาและองค์กรอื่นจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรนำการ PLC (professional learning community) หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เช่น การจัดติว RT, NT, O-net ร่วมกัน

3.4 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นนั้น เสนอแนวทางเพื่อพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีการศึกษาบริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน อำเภอ และจังหวัดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นและสามารถนำมาประยุกต์เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาที่ถูกต้องได้ และในการจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน รวมทั้งต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจ และหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งนั้นๆ หรือภูมิปัญญานั้นๆ เอาไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

1.1 ในภาพรวมผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับหนึ่ง และจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ตามกรอบแนวคิดของคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (2556, หน้า 2) ซึ่งกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 17 ด้าน และผู้วิจัยได้นำขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้านนั้นมาใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อดำเนินงานวิจัยฉบับนี้โดยได้ผลว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของคณะครู และผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่างๆ ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก (2556, หน้า 29) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของนิวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์ (2555, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

จังหวัดนครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับอภิเชษฐ์ บุญพะยอม, และฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ (2559, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 คือ โดยภาพรวมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และในงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ดังข้อมูลสนับสนุนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสามารถดำเนินการในปัจจุบันให้สำเร็จตามอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียนได้ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ทุกโรงเรียนต้องทำเป็นประจำจึงถือเป็นการมอบหมายงานหลักที่สำคัญจากผู้บริหารสถานศึกษาให้กับครูโดยผลลัพธ์จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แม้ในข้อนี้จะเป็นการดำเนินงานตามนโยบายระดับประเทศ แต่โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีสามารถดำเนินการได้จะสะท้อนภาพวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของผู้บริหารสถานศึกษาและครูว่ามีการน้อมนำพระบรมราโชวาทของในหลวง รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพสอดคล้องกับจักรพรรดิ วิชาอัศวิน (2555, หน้า 2) ที่ได้อธิบายถึงการบูรณาการการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในด้านการบริหารงานวิชาการ คือ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ โดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นการขยายผลสู่การปฏิบัติในครอบครัวและชุมชนอันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีสติปัญญาและยึดมั่นในทางสายกลาง ดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน แบ่งปัน รับผิดชอบ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย นอกจากนี้ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษายังสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยในข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญของวิชาชีพครู เพราะแผนการจัดการเรียนรู้คือแผนการนำตัวชี้วัดลงสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริงที่ครูผู้สอนต้องมีการศึกษาและเลือกใช้วิธีการและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและ

สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2555, บทคัดย่อ) ที่ว่า งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในแบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่ถูกต้อง เพราะหนังสือเรียนคือสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเป็นอย่างมาก หากทางโรงเรียนเลือกหนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนการสอนของครูส่งผลให้กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ผลการใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 41) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือการอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง และมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน แสดงถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการจัดทำเอกสารและบริการต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ อินชุกุล (2559, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ครูควรมีการวัดและการประเมินผลตรงตามหลักการวัดผล ประเมินผล และตรงตามวัตถุประสงค์ ควรมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดกระบวนการนิเทศ ติดตามที่หลากหลาย ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาต่อยอดสร้างอาชีพได้ในอนาคต อันนับต่อไป ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกด้วย

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก

ที่สุด หมายถึง สภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารงานวิชาการมากที่สุด อันเนื่องมาจากปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างการดำเนินการบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ที่มีผลการวิจัยคือ สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่เป็นอันดับแรกทั้งในสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ แสดงถึงการให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนมาเป็นอันดับหนึ่งทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 3 อันดับนั้นมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการมอบหมายให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ทุกสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ และสอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้ในทำนองเดียวกัน ดังที่ สมเดช สาวันตี (2553 หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่าเป็นการใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สถานศึกษาแห่งนั้นบรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลโดยเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต และมุกดาอนุกานนท์ (2555, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่างๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร แม้นักวิชาการในต่างประเทศอย่างแอนนี (Anne Pyburn , 2018) ยังให้ความเห็นตรงกันว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้กระบวนการโดยรวมของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น มีการตัดสินใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ และการดูแลระบบต่างๆ และสื่อสารกันในเรื่องตามพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนโดยใช้การมอบหมายงาน และการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้มีวิสัยทัศน์ มีความร่วมมือ และมีใจรักในการบริหารสถานศึกษาทั้งหมดนี้จึงเป็นเหตุผลให้ผลการวิจัยสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเป็นไปตามข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น

1.2.2 ด้านการคัดเลือกแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ผลการใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการของสถานศึกษาในการศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการเรียน การสอน และผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับคณะครูอย่างมีวิสัยเพื่อคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนที่มีความสอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 6) ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลมี เป้าหมายเพื่อให้ยกระดับคุณภาพของการจัดศึกษา ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพชีวิต สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และทักษะในด้านพหุปัญญา

1.2.3 ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เริ่มจากด้านการแนะแนวที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งให้เห็นถึงการปฏิบัติของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารสถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้น รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบ โครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการมองภาพอนาคตที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารงานด้านการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านงานแนะแนว การจัดระบบงาน และโครงสร้างของงาน เพื่อนำความรู้ในส่วนนั้นมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 (2563, หน้า 6) ข้อที่ 2 เรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ให้รายละเอียดสอดคล้องกันไว้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น ครูมีสมรรถนะตาม มาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีองค์ความรู้และมีความเป็นมืออาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน ซึ่งประเด็น ปัญหาที่พบในด้านนี้ ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ด้านครูแนะแนวโดยตรงทำให้ การประสานงานต่างๆ เกี่ยวกับงานแนะแนวกับองค์กรอื่นนั้นยังเป็นความต้องการต้องผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูส่วนใหญ่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 (2563, หน้า 6) ข้อที่ 3 ที่สนับสนุนด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนซึ่งหมายรวมถึงงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างขีดความสามารถให้ผู้เรียนได้รับการเพิ่มเติมความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพที่ตรงกับสภาพตลาดแรงงาน กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งมีองค์ความรู้นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ที่สนับสนุนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ด้วย และในด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แสดงให้เห็นถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ทั้งยังสนับสนุนให้บุคลากรมีการรวบรวมแหล่งสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 (2563, หน้า 6) ข้อที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท มุ่งเน้นให้การศึกษาเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มรองรับการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัยและมีระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาตรงกับปัญหาที่พบในงานวิจัยของด๊อด (Daud, 2018, abstract) ได้ศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานนิเทศภายในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่รัฐเคดะห์ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นในการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอนของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของนักเรียน แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่อมั่นของผู้บริหารสนับสนุนครูในการนิเทศการสอนและทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศสนับสนุนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผน ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับเจนทรี (Gentry, 2002, abstract) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือเพื่อสำรวจทัศนคติของอาจารย์ใหญ่จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่ง เกี่ยวกับการให้นิยามของคำว่า การนิเทศการสอน กระบวนการในการจัดนิเทศการสอน บรรยากาศที่ช่วยเสริมงานนิเทศการสอน วิธีการที่ใช้เพื่อนิเทศการสอน และโครงสร้างของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ยังไม่สามารถอธิบายถึงความหมายของคำว่า การนิเทศได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ปัจจัยซึ่งช่วยส่งเสริมงานนิเทศ คือความไว้วางใจและลักษณะของการบริหารงาน

2. ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าเมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความสำคัญกับการวางแผนงานด้านวิชาการ เพราะ การวางแผนถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหารงานด้านต่างๆ สอดคล้องกับทฤษฎี POSDCoRB ของ ลูเธอร์ กุลลิก (Luther Gulick, 1937) ที่เริ่มต้นทฤษฎีการบริหารด้วย P Planning หรือ การวางแผน โดยจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างของสิ่งที่จะต้องทำให้สำเร็จ และวิธีการทำให้สำเร็จ ก่อนจะตามด้วย O Organizing หรือ การจัดระเบียบ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างที่เป็นทางการซึ่งจะมีการแบ่งงานในส่วนต่างๆ และจัดให้มีการประสานงานเพื่อดำเนินการตามแผนที่วางไว้ S Staffing หรือ การจัดบุคลากร โดยจะเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกและฝึกอบรมพนักงานที่เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพระดับมืออาชีพของพนักงานในองค์กร D Directing หรือ การกำกับติดตาม คือ การติดตามดูแลการทำงานโดยใช้การสื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อการดำเนินงานและการตัดสินใจในรายละเอียดงานต่างๆ มีประสิทธิภาพ Co Coordinating หรือ การประสานงาน โดยหมายรวมถึงความพยายามทั้งหมดที่จำเป็นในการประสานงานภายในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน R Reporting การรายงาน คือ การตรวจสอบความคืบหน้าผ่านการบันทึก การวิจัย และการตรวจสอบเพื่อรับรองว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นได้เกิดขึ้นตามแผนที่วางไว้แล้ว และ B Budgeting การจัดงบประมาณ โดยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทั้งหมดที่มาพร้อมกับการจัดทำงบประมาณ ซึ่งรวมถึงการวางแผนทางการเงิน การบัญชี และการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของเซียง เซียนหมิง (Xiang Xianming, 2006, abstract) แห่งมหาวิทยาลัยในประเทศจีนที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการจัดการและบริหารวิชาการในสถาบันการศึกษา พบว่าการวางแผนงานด้านวิชาการของผู้บริหารและครูจะต้องมีความสอดคล้องกัน และมีการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลที่เหมาะสม ลดการดำเนินการทางวิชาการที่ซับซ้อนลงเพื่อการส่งเสริมการทำงานของระบบการศึกษาอย่างแท้จริง

2.2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ต้องมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ

ไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้ เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ ได้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ซึ่งถือเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 41) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ การอำนวยความสะดวกให้ให้สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง และมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ ที่สำคัญที่สุดคือการบริหารงานวิชาการจะมุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญเพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาสำหรับนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นนี้เป็นสิ่งสำคัญอีกข้อในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้ อาทิ เกริน ช้อยเคอริ (2562, หน้า 90) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยมีการจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ฉวีวรรณ อินชุกุล (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การควรเลือกวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสมตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่ครบครันสำหรับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นควรมีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ควรเน้นการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกันทุกฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย โดยการใช้กลยุทธ์เปิดประตูสู่ชุมชน ด้านการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 83) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ระบุไว้ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ ที่ยังต้องส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

3. ผลการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อใช้เสนอเป็นแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป โดยสามารถอภิปรายผลรายละเอียดโดยได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 อย่างยาวนาน และโครงสร้างคำถามได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของงานวิจัย รวมทั้งสิ้น 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคด้านการวางแผนงานด้านวิชาการที่พบได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านขอข่าและ การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา และนโยบายการศึกษาต่างๆ จากกระทรวงศึกษาธิการรวมทั้งขาดทักษะการนำนโยบายการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนเพื่อการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา สามารถพัฒนาได้ด้วยการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาธิการจังหวัด หรือเขตพื้นที่การศึกษาต้องตระหนักเรื่อง การอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาด้านขอข่าและ การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา และตัวผู้บริหารเองต้องมีความใฝ่รู้ในการแสวงหาความรู้เรื่อง การวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย และมีการติดตามผลให้แผนงานวิชาการนี้สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้จริง แต่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ไม่หยุดนิ่งที่จะแสวงหาความรู้ เพราะในปัจจุบันนโยบายการศึกษาต่างๆ นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพราะการเปลี่ยน

ผ่านโครงสร้างการบริหารงานของรัฐบาลผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน และในการนำนโยบายลงสู่แผนการปฏิบัติที่ถูกต้องนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการศึกษาบริบทในพื้นที่ของสถานศึกษาให้เข้าใจก่อน รวมทั้งศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อการผสมรวมบริบทต่างๆ ของโรงเรียนให้เข้ากับการประยุกต์นโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากเพื่อการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมิท (Smith, 2007, abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยที่โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดีจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและการจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพวิชาและความต้องการในการสอน มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นในด้านวิชาการเป็นสำคัญ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนคำนึงถึงหน้าที่หลักที่ตนเองต้องรับผิดชอบและปฏิบัติตนให้ถูกต้อง

3.2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการที่พบปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของผู้ปกครองและชุมชนอันเนื่องมาจากไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยสามารถพัฒนาและส่งเสริมได้จากการสร้างแนวปฏิบัติเพื่อการแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนเพื่อเป็นการแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็น การปลูกฝังให้ชุมชนเกิดความรักโรงเรียน และร่วมกันรักษาทรัพยากรภายในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านงานวิชาการและงานด้านอื่นๆ ให้ชุมชนได้มีส่วนรับรู้ข่าวสารผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียสำหรับประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากโรงเรียน ทั้งยังสามารถนำแนวทางจากแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 6) ข้อที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพราะในยุคยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายสอดคล้องกับส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการคือการสนับสนุนให้สถานศึกษาเพิ่มคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาระบบและวิธีการคัดเลือกเพื่อการศึกษาต่อได้รับการปรับปรุงพัฒนา มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการส่งเสริมพลังทางสังคมให้เข้ามาร่วมและสนับสนุนทรัพยากรในส่วนภูมิภาคโดยรูปแบบพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

3.3 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา คือ สถานศึกษาขาดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและขาดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น แต่สามารถพัฒนาและส่งเสริมได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนางานวิชาการหรืองานด้านอื่นๆ ร่วมกับโรงเรียนต่างๆ หรือองค์กรอื่นที่ใกล้เคียงเพื่อทำความรู้จักและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างกัน รวมทั้งเกิดสภาพแวดล้อมในการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของบราวเลย์ (Brownley, 2004, abstract) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมที่ดีทำให้การเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างมิตรภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คือ เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถาวร และได้ผลในทำนองเดียวกับอานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสัน (2 558, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนเองได้รับ ที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงส่งเสริมให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการร่วมกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่เป็นภาพรวมของกลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะได้สอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งเสริมการจัดทำโครงการงาน วิจัย และนวัตกรรมของนักเรียนที่มีคุณภาพให้สามารถต่อยอดได้ในอนาคต การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรโดยหน่วยงานภายนอกควรเน้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลักและการบริการงานวิชาการแก่สังคมหน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนในโรงเรียน

3.4 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูขาดความรู้ในเรื่องท้องถิ่นบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษารวมทั้งขาดความเข้าใจในการบูรณาการความรู้ต่างๆ ในท้องถิ่นให้ผสมเข้ากับสาระการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษาและไม่เห็นความสำคัญของปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ในท้องถิ่น โดยสามารถพัฒนาและส่งเสริมได้จากการการศึกษาริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความถูกต้อง มีเอกลักษณ์สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นนั้นๆ และในการจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา

สาระของหลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และสถานศึกษาต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจและหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งนั้นๆ หรือภูมิปัญญานั้นๆ เอาไว้สืบไป สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 416) คือ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ ทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และการดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยมีความสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่ ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนที่ร่วมกับรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงเร่งรัด ผลักดัน ปรับสภาพ และพัฒนาการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศให้ก้าวไปสู่แถวหน้าของประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียนจึงเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพของประชาชนได้เช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ควรจัดทำเป็นโครงการเพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารรูปแบบนิติบุคคลทั้ง 17 ด้านของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประยุกต์ให้กับเข้าการทำงานในแต่ละสถานศึกษาต่อไป

1.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ควรมีการพัฒนาตามลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีสืบไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

2.1 ผู้วิจัยควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2.2 ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2.3 ผู้วิจัยควรศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา เช่น ด้านการบริหารงานทั่วไป, ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงาน
งบประมาณ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บรรณานุกรม

- กนกอร ยศไพบุลย์. (2544). เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับบลิเคชั่น.
- กรนิษฐ์ กวานดา. (2541). ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2546ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2546ข). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546
และกฎแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับ
ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และ
บุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาค
บังคับ พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติ
บุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562ก). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2562
และกฎแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2562ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่ 4) พ.ศ. 2562 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาค
บังคับ พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2563). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564,
จาก <https://www.obec.go.th/archives/119865>.

- เกริน ช้อยเครือ. (2562). การบริหารงานวิชาการ. สืบค้น พฤษภาคม 29, 2564, จาก https://sites.google.com/a/hi-supervisory5.net/npt2/bukhlakr/kerin?fbclid=IwAR2nVEw6cy_CSXkJU2XcTl6ovPfALHKZzyh9Kki7_gtySmaNmZTCSi8qCoY
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 28, 2564, จาก http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html.
- จักรปรุพท์ วิชาอัครวิทย์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.
- _____ . (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บัคพอยท์ .
- จีรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2555). การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: ครีเอทีฟคอมมอนส์.
- เจริญศรี บุญสกุล. (2564). ความสำคัญของกฎหมายการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก http://www.ns-rs.com/datashow_43144.
- ฉวีวรรณ อินชุกุล. (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากาญจนบุรี เขต 4. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2545). จิตวิทยาการบริหาร. พิษณุโลก: ธรรมะกุลไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล (The model of school administrative effectiveness). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดล. (2554). วิชาหลักการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิวัฒน์ วงศ์สวาสดี. (2555). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรหทัย ดีเป่า. (2557). สภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- เบญจภรณ์ จิตรู. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยูร อาษานาม. (2543). คู่มือการวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสิทธิ์ จันทรดา. (2547). ส่องกล้องมองการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). ปทุมธานี: 21 เซ็นจูรี.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). กฎหมาย. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- พนม พงษ์ไพบูลย์, และคนอื่นๆ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ วิเวกานนท์. (2538). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- พศิน เนื่องชมภู. (2552). ความรู้เบื้องต้นกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.
- พัชราภรณ์ วงศ์ประทุม. (2555). การพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอน. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2556). ทฤษฎีองค์การสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- มุกดา อนุกานนท์. (2555). การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <https://person.mwit.ac.th/01Statutes/NationalEducation.pdf>.
- _____. (2553). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>.
- _____. (2561). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 – พุทธศักราช 2580. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>.
- วันวิสา ยังช่วย. (2556). หลักการบริหารการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/349868>.
- วิวัฒน์ สุวรรณอภิชน. (2546). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ศศิกานต์ เจริญดี. (2543). ความพร้อมและความคาดหวังต่อการกระจายอำนาจทางการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการการประถมศึกษาศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริ ถี อาสนา. (2557). เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่: แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี. (2563). ข้อมูลสารสนเทศและดัชนีทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี ประจำปี 2563. สืบค้น พฤษภาคม 20, 2564, จาก <https://drive.google.com/file/d/1L0LfMPj0PeTUxanswuFOyHJ9iwXnzOWe/view>.
- _____. (2564). ข้อมูลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 20, 2564, จาก http://www.saraburipeo.go.th/?page_id=110.
- सानิตย์ พิมพ์ปัจฉิม. (2541). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมเดช สิวานดี. (2553). การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2556). การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.

- สมยงค์ แก้วสุพรรณ. (2552). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 3(2) (กันยายน 2553).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: ร.ส.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). ประกาศจัดตั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). แนวทางการพัฒนานครแห่งความรู้. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สิน งามประโคน, และคนอื่นๆ. (2562). แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต นารัตน์โท. (2547). ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 4. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพล จอกทอง. (2540). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวณี อึ้งวรากร. (2557). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนวิทยาศาสตร์: กรณีศึกษาโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ตรัง. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2553). วิทยาการจัดการ. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). ความสำคัญของกฎหมายการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 28, 2564, จาก <https://www.krisdika.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2560. สืบค้น พฤษภาคม 28, 2564, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/main.php?filename=The_Secretariat
- หนูพิศ คลังภูเขียว. (2537). การศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการด้านวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- หอสมุดครุสภา. (2561). **กฎหมายการศึกษา**. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564, จาก <http://site.ksp.or.th/home.php?site=library>.
- อภิเชษฐ์ บุญพะยอม และฐิตินันท์ ต้วงสุวรรณ. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน. (2558). **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร**. **วารสารวิชาการแพรววาท** **กาฬสินธุ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์**, 2(1), 135-151.
- อุทัย ไทยภรณ์, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวิจน์. (2562). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: เอส ดีเพรส.
- Anne Pyburn Craig. (2018). **Definition of Educational Administration**. New York: John Wiley Hesler.
- Amandeep Kaur, Mandeep Kaur & Aerum Khan. (2020). The theory. **International Journal of Workshop Review**, 2(14)
- Boris Kaehler & Jens Grundei. (2019). **Academic administration**. สืบค้น พฤษภาคม 29, 2564, จาก <https://www.springer.com/gp/book/9783319945255>.
- Brownley, B.S. (2004). An Ethnographic Case Study of Classroom Learning Environment in a School Once Identified as a High-poverty/High-achieving Urban School. **Dissertation Abstracts International**, 65(3), 812-A
- Cronbach, L. J. (1971). **Essentials of psychological testing**. New York: Harper & Row.
- Dale, D.J. (1978). **Teaching reading comprehension**. New York: Holt Rinchart.
- Daud, Y. (2018). Teaching and Learning Supervision, Teachers' Attitude towards Classroom Supervision and Students' Participation. **International Journal of Instruction**, 11(4), 513–526.
- Dejon, William L. (1978). **Principles of Management: Text & Cases**. New York: Menlo Park.

- Diksha Kashyap. (2021). **Theories and Practices of Educational Leadership, Administration and Planning in Cameroon**. Cameroon: University in Buea.
- Dordrecht. (2006). Perceptions of Empowerment: Insights from Two New Zealand Organizations, in *Business Ethics in Theory and Practice: Contributions from Asia and New Zealand*. (Edited by Patricia H. Werhane and Alane E. Singer. p. 113-130). Moully: Kluwer Academic.
- Gentry, G.C. (2002). A case study: **The issues high school principals encounter with instructional supervision**. Retrieved May 30, 2021, from <http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/f499633>. [accessed 23 July 2019].
- JOSEPH LEVESQUE, MARTIN LEES, & L. JOE MOORE. (2011). **An analysis of leadership frame preference of academic administration: Using the Bolman and Deal Four Frame model**. Retrieved May 29, 2021, from <https://www.proquest.com/openview/74eb41757ecc45b7dff33c3e56176431/1.pdf?pq-origsite=gscholar&cbl=18750>.
- Luther, G. & Urwick, L. (1937). **Paper on the science of administration**. Clifton: Augustus M. Kelley.
- McFarland, D.E. (1974). **Management: Principles and Practices**. New York: The Macmillan Company.
- Richard Lynch. (2020). **Academic administration**. Retrieved May 29, 2021, from <https://scholar.google.com/citations?user=B9qGnvsAAAAJ&hl=en>.
- Smith, et al. (1971). **The importance of academic administration in educational institutions**. Retrieved May 29, 2021, from <https://law.justia.com/cases/new-jersey/supreme-court/1971/58-n-j-202-0.html>.
- Smith, P.A. (2007). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5), 556–568.
- Studentscholarships. (2020). **The importance of academic administration**. Retrieved May 29, 2021 from <https://studentscholarships.org/>
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York: Harper and Row.
- VINCENT P.T (2019). **Administrative Behavior**. New York: Macmillan.

Xiang Xianming. (2006). **Academic Management and Administration System Reform in Higher Education Institutions**. Retrieved May 29, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/226739946_Academic_Management_and_Administration_System_Reform_in_Higher_Education_Institutions.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
หนังสือแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์

ที่

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง แก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์

เรียน คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ รหัสหมู่เรียน ๒๒๒๑๗๐๑๐๑ รหัสนักศึกษา ๒๒๒๑๗๐๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้ดำเนินการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ แล้วนับบัดนี้นักศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามที่คณะกรรมการสอบได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเรียนมาเพื่อให้คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(อาจารย์ ดร.ภูวตล จุลสุคนธ์)

ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบ (จะต้องผ่านความเห็นชอบเกินครึ่งหนึ่งของกรรมการที่เข้าสอบเค้าโครง)

๑. อาจารย์ ดร.ภูวตล จุลสุคนธ์
๒. อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
๔. อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๒๗๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เอกวัฒน์ ล้อสุนิรันดร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ภัสยกกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดังกล่าว หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๒๒/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.เนติ เถลยวาเรศ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของวิทยานิพนธ์ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๒๑/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.กรรพณี แผนพรหม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของวิทยานิพนธ์ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๙/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรัยยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของวิทยานิพนธ์ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๒๐/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เค้าโครงวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของวิทยานิพนธ์ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (Try out)
เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๒๘๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใ้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สถานศึกษาในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/ว ๒๙๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใ้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๔๑๒๙/๒๕๕๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑
เลขที่ ๑๑ ถนนพระวิริยะ ตำบลป่าตาล
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ๒๕๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนวัดสะแกราบ,โรงเรียนวัดโคกใหญ่,โรงเรียนวัดบ้านตาบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. QR Code และ Link แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้ เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัด จำนวน ๑ คน และตัวแทนคณะครู จำนวน ๔ คน เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ จึงขอให้ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามออนไลน์ รายละเอียด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิพนธ์ นนธิ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑

กลุ่มอำนาจการ

โทรศัพท์ ๐-๓๖๔๑-๑๗๓๐

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๑๙๐๖

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ศธ.๐๕๕๙.๐๒/๒๙๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนราयณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๓๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/ว๓๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชช ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษารวม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ตบ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

mail : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๔๑๕๕/๒๕๖๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระบุรี เขต ๑
ถนนมิตรภาพ อำเภอเมืองสระบุรี ๑๘๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR Code แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวสุทธีณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑ ขอบความอนุเคราะห์จากท่านและครู ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ท่านละ ๑ ชุด รวมทั้งสิ้น ๗ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางกนิษฐา ช่างถม)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

โทร. ๐-๓๖๓๕-๑๘๐๒ , ๐๘-๑๔๖๖-๒๐๙๔

โทรสาร ๐-๓๖๓๕-๑๗๙๘

ที่ ศธ ๐๔๑๕๖/๒๓๙๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ๑๘๑๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ของ นางสาวศุทธิณี แก้วรัยยศ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี แจ้ง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒ ของ นางสาวศุทธิณี แก้วรัยยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน ๖ คน
เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว โดยการสแกน QR Code หรือเข้าตอบแบบสอบถาม
ที่ลิงก์ <https://forms.gle/Ynt1ZybwiZOPtuuY8> รายละเอียดดังเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(ศุภกฤต ตริมลคล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒

กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

โทร. ๐-๓๖๓๕-๘๖๑๒ - ๖

โทรสาร ๐-๓๖๓๕-๘๖๑๙

<http://www.saraburi2.org>

QR Code แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
งานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
ผู้วิจัย นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ (082-1689787)
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ท่านสามารถสแกน QR CODE หรือเข้าตอบแบบสอบถามที่ลิงค์

<https://forms.gle/Ynt1ZybwiZOPtuuY8>

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๓๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๓๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๓๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใ้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้รับผิดชอบการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี
เลขที่รับ 4636
วันที่ 16 ธ.ค. 2564
การปฏิบัติ

ที่ศธ.๐๕๔๙.๐๒/๓๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวศุทธิณี แก้วรักยศ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ใน/ศธ. สึกฎฯ สึกฎง/๓๕๗

ขอแสดงความนับถือ

ดิฉัน นามศรีทองศักดิ์ ศึกษานิเทศก์ ขอความอนุเคราะห์

ได้/ศธ. สึกฎฯ สึกฎง/๓๕๗ (โดยพิมพ์)

สามารถ สึกฎฯ สึกฎง/๓๕๗ (โดยพิมพ์) (อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณะครุศาสตร์ ภาควิชาการแทน

โรงเรียน ราชภัฏเทพสตรี

๑๕/๑๒/๒๕๖๔

(นางสมใจ คุณศิริพร)
ผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์

โทร. ๐-๓๖๔๓-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๕๔๑๑
โทร. ๐-๓๖๔๓-๑๑๑๒
อีเมล: saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

(นายสัมฤทธิ์ ไวเบีย)
ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ทั้ง เขต 1 และ เขต 2 โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ

ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพการบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และกรอกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อโรงเรียน.....

1. สังกัดของโรงเรียน

- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/รักษาการณในตำแหน่งผู้อำนวยการ)
- ครู

3. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

4. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี
- 31-50 ปี
- 51 ปีขึ้นไป

5. ประสบการณ์ทำงาน

- ไม่เกิน 10 ปี
- 10-20 ปี
- 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่านที่ตรงตามสภาพจริงและสอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	สภาพการบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน					สภาพการบริหารงานวิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น											
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์										
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นสำคัญในการนำไปใช้										
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษา										
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา										
ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ											
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรการวางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และการประเมินผล										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	สภาพการบริหารงาน วิชาการในปัจจุบัน					สภาพการบริหารงาน วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
		ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ (ต่อ)									
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ										
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา										
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ										
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา											
9.	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้										
10.	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ และประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้										
11.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง										
12.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	สภาพการบริหารงาน วิชาการในปัจจุบัน					สภาพการบริหารงาน วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
		ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา									
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมี การพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นต้นแบบให้กับ สถานศึกษาอื่นได้										
14.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ สถานศึกษามีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่าง ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ										
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติม ตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้อง สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความ เป็นสากล										
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมี การรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ										
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
17.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการบริหารงาน					สภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ					วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)											
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ใน ชีวิตประจำวัน										
19.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร จัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา										
20.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุก สถานที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ										
ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน											
21.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดระเบียบ การวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ นโยบายระดับประเทศ										
22.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ บุคลากรจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและ ประเมินผลของสถานศึกษา										
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การบริการด้านการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน และอนุมัติผลการ เรียน										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการบริหารงาน					สภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ					วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (ต่อ)											
31.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและ ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้										
32.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา											
33.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนัก ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิด ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน										
34.	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการ พัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละ บุคคลให้มีคุณภาพ										
35.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการนิเทศ ภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบ										
36.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบนิเทศ ภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบ นิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา										
ด้านที่ 10 การแนะแนว											
37.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบ โครงสร้างงานแนะแนว และระบบการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา อย่างชัดเจน										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการบริหารงาน					สภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ					วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา											
54.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมี การดำเนินการจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา										
55.	สถานศึกษามีการตรวจสอบก่อนนำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษาไปใช้										
56.	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การ ดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา										
57.	สถานศึกษามีการประเมินผลดำเนินการใช้ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา										
ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา											
58.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มี คุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษา										
59.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมี การวิเคราะห์ผลการใช้หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน ประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบ ความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน										
ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
60.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อ การเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา										

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการบริหารงาน					สภาพการบริหารงาน				
		วิชาการ					วิชาการที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ต่อ)											
61.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น										
62.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรมีการรวบรวมแหล่งสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ										
63.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา										

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพการบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด
คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่านพอสังเขป

1. สภาพ ปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ท่านสังกัดอยู่

.....

.....

2. ประเด็นความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของท่านอย่างไร

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

ชื่อผู้วิจัย นางสาวศุทธิณี แก้วรักษยศ
 การศึกษา ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
 ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. อาจารย์ดร. สรรชัย ชูชีพ ที่ปรึกษาหลัก
 2. อาจารย์ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล ที่ปรึกษาร่วม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

หน่วยงาน/สังกัด

วันที่สัมภาษณ์

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา

จบการสัมภาษณ์เวลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ประวัติการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ประสบการณ์การทำงานด้านการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

.....

.....

ตอนที่ 2 การดำเนินงานในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ (แนวประเด็นคำถาม)

1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

.....

.....

.....

2. แนวทางการพัฒนาการวางแผนงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสังกัดของท่าน

.....

.....

.....

3. แนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนของโรงเรียนในสังกัดของท่านมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

.....

.....

.....

4. แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนในสังกัดของท่านประสบความสำเร็จด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

.....

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนในสังกัดของท่านประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ข้อมูล

- ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี-

ภาคผนวก ข

สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

**ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา
และค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์
(Index of Item Objective Congruence : IOC)**

ผลการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พะยอม
ตำแหน่ง รองคณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ฝ่ายวิชาการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3. อาจารย์ ดร. กรวุฒิ แผนพรหม
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
4. อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ดร.เอกวัฒน์ ล้อสุนิรันตร์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1. สังกัดโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
☐ สพป.สระบุรี เขต 1							
☐ สพป.สระบุรี เขต 2							
2. ตำแหน่ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
☐ ผู้บริหารสถานศึกษา							
(ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ/ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ)							
☐ ครู							

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)							
3. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
☐ ปริญญาตรี/เทียบเท่า							
☐ สูงกว่าปริญญาตรี							
4. อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
☐ ไม่เกิน 30 ปี							
☐ 31-50 ปี							
☐ 51 ปีขึ้นไป							
5. ประสบการณ์ทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
☐ ไม่เกิน 10 ปี							
☐ 10-20 ปี							
☐ 21 ปีขึ้นไป							
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี							
ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น							
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
2. สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาระ การเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
3. สถานศึกษามีการจัดทำสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่นตามบริบทของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการจัดทำสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้มี ความสมบูรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ							
5. สถานศึกษามีการวางแผนงานด้าน วิชาการในการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน ด้านการประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
7. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
8. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้ชุมชนมี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา							
9. สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำ แผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
10. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน วัดผล และประเมินผลทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
11. สถานศึกษามีการพัฒนาคุณธรรม นำความรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
12. สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนา ความเป็นเลิศของผู้เรียน โดยการ ช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถ พิเศษ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา							
13. สถานศึกษามีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองโดยปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นได้	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
14. สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
15. สถานศึกษามีการจัดให้มีหลักสูตรเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
16. สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
17. สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
18. สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)							
19. สถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
20. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน							
21. สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบ การวัด และประเมินผลของ สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
22. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตาม ระเบียบการวัดและประเมินผลของ สถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
23. สถานศึกษามีบริการด้านการ วัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการ เรียน และอนุมัติผลการเรียน	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
24. สถานศึกษามีการจัดระบบ สารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา							
25. สถานศึกษากำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
26. ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
27. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
28. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้							
29. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
30. สถานศึกษามีการจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
31. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
32. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา							
33. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
34. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
35. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
36. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ด้านที่ 10 การแนะแนว							
37. สถานศึกษาจัดระบบโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
38. ผู้บริหารสถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และครูประจำชั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
39. สถานศึกษามีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 10 การแนะแนว (ต่อ)							
40. สถานศึกษามีการประสานงานด้าน การแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา							
41. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐาน การศึกษาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
42. สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ก่อนประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
43. สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพ ภายใน จากนั้นรายงาน SAR และ พร้อมรับการประเมินคุณภาพจาก หน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
44. สถานศึกษามีการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ไปใช้วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ							
45. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มี กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (ต่อ)							
46. ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม แสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
47. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
48. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							
49. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
50. สถานศึกษามีการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
51. สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า	+1	+1	-1	+1	+1	+3	0.60
52. สถานศึกษามีการ การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน หรือการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา							
53. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อ สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	-1	+1	+1	+3	0.60
54. สถานศึกษามีการจัดให้มีการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มความพร้อม ให้กับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่น	+1	+1	-1	+1	+1	+3	0.60
55. สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่นได้รับความ ช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความ เหมาะสมและจำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
56. สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่น	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา							
57. สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
58. สถานศึกษามีการตรวจสอบก่อน นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษาไปใช้	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (ต่อ)							
59. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
60. สถานศึกษามีการประเมินผล ดำเนินการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา							
61. สถานศึกษามีการศึกษาวិเคราะห์ ก่อนการคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
62. สถานศึกษามีการพิจารณา คัดเลือกหนังสือเรียน แบบเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
63. สถานศึกษามีการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	-1	+1	+1	+3	0.60
64. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลการ ใช้ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน และใบความรู้ เพื่อพัฒนาประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	-1	+1	+1	+3	0.60

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา							
65. สถานศึกษาร่วมกันกำหนด นโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
66. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน บุคลากรในการพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างองค์ ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
67. สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการ รวบรวมแหล่งสื่อ และเทคโนโลยี ทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัด การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80
68. ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด							
1. สภาพปัญหา อุปสรรค ในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ ท่านสังกัดอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
2. ความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1
3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1

ภาคผนวก ซ
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพ การบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด	ค่าความ เชื่อมั่นสภาพ ปัจจุบัน	ค่าความ เชื่อมั่นสภาพ พึงประสงค์
ด้านที่ 1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	0.821	0.782
ด้านที่ 2 การวางแผนงานด้านวิชาการ	0.816	0.851
ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	0.682	0.725
ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	0.729	0.756
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	0.860	0.907
ด้านที่ 6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	0.847	0.862
ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	0.944	0.940
ด้านที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	0.875	0.816
ด้านที่ 9 การนิเทศการศึกษา	0.877	0.804
ด้านที่ 10 การแนะแนว	0.846	0.866
ด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	0.848	0.848
ด้านที่ 12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	0.903	0.848
ด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	0.760	0.520
ด้านที่ 14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0.892	0.886
ด้านที่ 15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา	0.893	0.866
ด้านที่ 16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	0.892	0.746
ด้านที่ 17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	0.829	0.729
ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ	0.978	0.968

ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.978	63

ค่าความเชื่อมั่นสภาพพึงประสงค์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	63

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวศุทธิณี แก้วรัถยศ
วัน/เดือน/ปี เกิด	วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15140
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลวังม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 ตั้งอยู่ เลขที่ 376 หมู่ที่ 5 ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18220
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พ.ศ. 2561 ศีษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2565 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี